

ROOMALAISKIRJE

HELMIKUUSSA 2009

HEIKKI PEKKARINEN

ROOMALAISKIRJE

1. LUKU

Ensimmäisessä 7 jakeessa on seuraavanlainen jaottelu, joka on tässä toteutettu kahdenlaisilla sulkumerkeillä [] ja () sekä **lihavoinnilla** ja alleviivauksella:

1. **Paavali**, [Jeesuksen Kristuksen palvelija, kutsuttu apostoli, erotettu julistamaan Jumalan evankeliumia,
2. (jonka Jumala on edeltä luvannut profeettainsa kautta pyhissä kirjoituksissa,)
3. hänen Pojastansa – (joka lihan puolesta on syntynyt Daavidin siemenestä
4. ja pyhyiden hengen puolesta kuolleistanousemisen kautta asetettu Jumalan Pojaksi voimassa) - Jeesuksesta Kristuksesta, meidän Herrastamme,
5. (jonka kautta me olemme saaneet armon ja apostolinviran, että syntyisi uskon kuuliaisuus hänen nimeänsä kohtaan kaikissa pakanakansoissa,
6. joihin tekin, Jeesuksen Kristuksen kutsumat, kuulutte:)]
7. **kaikille Roomassa oleville Jumalan rakkaille, kutsutuille pyhille.** Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta!

Jae 1:

1. Paavali, Jeesuksen Kristuksen **palvelija**, kutsuttu apostoli, erotettu **julistamaan** Jumalan evankeliumia,

Paavali oli Jeesuksen Kristuksen vapaaehtoinen palvelija. Tässä on kreikan kielellä myös genetiivi ja se tarkoittaa sitä, että palvelija kuuluu isännälleen. Jeesus Kristus oli lunastanut palvelijansa Paavalin. Hän oli maksanut tästä hinnan, joka oli hänen oma henkensä ja Paavali oli ottanut lunastuksen vapaaehtoisesti vastaan. **(Ks. V Moos. 15:12-19!)**

I Kor. 6:19 & 20:

19. Vai ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppeli, joka Henki teissä on ja jonka te olette saaneet Jumalalta, ja **ettette ole itsenne omat?**
20. **Sillä te olette kalliisti ostetut.** Kirkastakaa siis Jumala ruumiissanne.

Room. 10:9 & 10:

9. Sillä jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi ja uskot sydämessäsi, että Jumala on hänet kuolleista herättänyt, niin sinä pelastut;
10. sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan.

Sanaa **julistamaan** ei ole tekstissä, joten sen voi pyyhkiä pois jos haluaa. Siinä sanotaan: ”...erotettu Jumalan evankeliumia varten.”

Jae 2:

Erilaisia profetioita Jeesuksen Kristuksen ja häntä koskevan hyvän sanoman tulemisesta on Vanhassa Testamentissa paljon. Tässä kaksi esimerkkiä:

I Moos. 49:10:

10. Ei siirry valtikka pois Juudalta eikä hallitsijansauva hänen polviensa välistä, kunnes tulee hän, jonka se on ja jota kansat tottelevat.

V Moos. 18:15:

15. Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuulkaa.

Jae 3:

Puolesta = **kata** = **mukaan**.

Jae 4:

Puolesta = **kata** = **mukaan**.

Kuolleistanousemisen kautta pitäisi olla **kuolleiden ylösnousemuksen kautta**. Se tarkoittaa sitä, että Jumala herättää kuolleet. Jumala herätti myös Jeesuksen kuolleista ja asetti hänet täten Jumalan Pojaksi voimassa. Ketään muuta koko maailmassa ei tällä tavalla ole asetettu **Jumalan Pojaksi voimassa**.

Jae 5:

Armo on se lahja, jonka antamalla voimalla Paavali pystyi täyttämään saamansa apostolin viran.

Apostoli (apo+stellō; apo= päätteet -lta, -ltä, -sta, -stä, pois, takaisin, täydellisesti; **stellō=** laittaa valmiiksi, varustaa, lähettää [*Novum*]) tuo omalle sukupolvelleen uutta valoa. Se ei välttämättä ole absoluuttisesti uutta valoa, mutta se on uutta sille sukupolvelle, jolle apostoli sen tuo.

Uskon kuuliaisuus hänen nimeänsä kohtaan: Jeesuksen Kristuksen nimeä kohtaan. On tarkoitus, että ihmiset uskovat Jumalan herättäneen Jeesuksen kuolleista ja että he tunnustavat Jeesuksen Herraksi ja ovat uskossa kuuliaisia hänelle.

Pakanakansat tarkoittaa kaikkia muita kansoja kuin juutalaisia.

Jaekeet 8-12:

8. Ensiksikin minä kiitän Jumalaani Jeesuksen Kristuksen kautta teidän kaikkien tähden, koska teidän uskoanne mainitaan kaikessa maailmassa.

9. Sillä Jumala, jota minä hengessäni palvelen julistaen hänen Poikansa evankeliumia, on minun todistajani, kuinka minä teitä lakkaamatta muistan,

10. aina rukouksissani anoen, että minä jo vihdoinkin, jos Jumala tahtoo, pääsisin tulemaan teidän tykönnne.

11. Sillä minä ikävöitsen teitä nähdä, voidakseni antaa teille jonkun hengellisen lahjan, että te vahvistuisitte,

Jakeessa 12 kerrotaan mitä se jokin hengellinen lahja on.

12. se on, että me **yhdessä ollessamme virkistytisimme** yhteisestä uskostamme, teidän ja minun.

Se on että me **yhdessä ollessamme virkistytisimme**. Nämä kolme sanaa ovat kreiken kielellä yksi sana: **symparakaleō**. Se tarkoittaa yhdessä rohkaistumista. Jae 12 voitaisiin kääntää esim:

”ja tämä on: yhdessä rohkaistua teidän keskuudessanne keskinäisen uskon kautta, teidän ja myös minun”

Jae 13. Ja **minä en tahdo, veljet, teiltä salata**, että jo monesti olen päättänyt tulla teidän tykönnä saadakseni jonkin hedelmän teidänkin keskuudestanne, niinkuin muidenkin pakanain, mutta olen ollut **estetty** tähän saakka.

”Ja minä en tahdo, veljet, teiltä salata...” Pitäisi olla: ”**Ja minä en tahdo pitää teitä, veljet, tietämättöminä...**” Tämä lause on kaksoiskielteinen ja siis kielikuva, joka korostaa sitä, että Paavali tahtoi heidän tietävän. Samanlainen lause esiintyy Paavalin kirjeissä yhteensä 6x: tässä ja Room. 11:25, I Kor. 10:1, 12:1, II Kor. 1:8 sekä I Tess. 4:13. Sitten Paavali ilmoittaa tahtovansa heidän tietävän jotakin suoraan ilman kaksoiskielteistä rakennetta vielä kahdessa paikassa: I Kor. 11:3 ja Kol. 2:1.

Estetty ilmestyksen perusteella. Ks.jae 10: ”...jos Jumala tahtoo...” Jumala ei siis tahtonut.

Jae 14. **Kreikkalaisille ja barbaareille, viisaille ja tyhmille** minä olen **velassa**;

Kreikkalaiset tarkoittaa pakanoita eli muita kuin juutalaisia, jotka olivat kulttuuri-ihmisiä. **Barbaarit** taas tarkoittaa kreikkalaisen maailman ulkopuolella asuneita muita kieliä puhuneita pakanoita eli ei-juutalaisia, joilla ei ollut kreikkalaisten sivistystä eikä kulttuuria.

Viisaat viittaa kreikkalaisiin ja **tyhmät** viittaa barbaareihin. Se, että se on sanottu kahdesti, on kielikuva, joka korostaa sitä, että nimenomaan näille ryhmille hän on velassa.

Velassa: hän oli heille velkaa saamansa evankeliumin, koska hänen tehtävänsä oli julistaa se pakanoille:

Gal 2:8:

8. sillä hän, joka antoi Pietarille voimaa hänen apostolintoimeensa ympärileikattujen keskuudessa, antoi minullekin siihen voimaa pakanain keskuudessa -

Room. 1

Jae 15. omasta puolestani minä siis olen **altis** teillekin, Roomassa asuvaisille, julistamaan evankeliumia.

Altis tarkoittaa innokas tai halukas.

Jae 16. Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, **sitten myös** kreikkalaiselle.

Sitten myös = *kai* = ja.

Jae 17. Sillä siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy **uskosta uskoon**, niinkuin kirjoitettu on: ”Vanhurskas on elävä uskosta”.

Uskosta uskoon: Tässä on kielikuva **Metonymy**, jota on käytetty esim:

Apt.t. 17:31:

31. Sillä hän on säättänyt päivän, jona hän on tuomitseva maanpiirin vanhurskaudessa sen miehen kautta, jonka hän siihen on määrännyt; ja hän on antanut kaikille siitä **vakuuden**, herättämällä hänet kuolleista.”

Vakuuden on kreiken kielinen sana *pistis*, joka tarkoittaa **usko** tai **uskominen**. Usko on tässä pantu sen tilalle, mihin se perustuu tai nojaa. Pitäisi olla siis esim:”...**perustan uskomiselle**...”

Samalla tavoin **jakeessa 17** sana **uskosta** edustaa sitä perustaa, mikä on annettu uskomista varten. Tämä jae voitaisiin kääntää esim:

**”Sillä siinä (evankeliumissa) Jumalan vanhurskaus ilmestyy siitä perustasta, mikä on annettu uskomista varten tarkoituksena tuottaa uskomista, niinkuin kirjoitettu on:
”Vanhurskas on elävä uskomisesta.”**

Jakeessa 18 alkava aihe jatkuu 3. luvun jakeeseen 20 asti. Aihe on kaikkien ihmisten rappeustila ja kykenemättömyys tulla vanhurskaiksi lain teoista. (3:20).

18. Sillä Jumalan viha ilmestyy taivaasta kaikkea ihmisten jumalattomuutta ja vääryyttä vastaan, **niiden, jotka pitävät totuutta vääryyden vallassa,**

Nämä olivat juutalaisia, joille totuus eli Jumalan sana oli uskottu.

Jae 19. sentähden että se, mikä Jumalasta **voidaan** tietää, on ilmeistä heidän keskuudessaan; sillä Jumala on sen heille ilmoittanut.

Sana **voidaan** puuttuu tekstistä joten sen voi pyyhkiä pois. Siinä pitäisi olla: ”..., mikä Jumalasta tiedetään...”

Jakeet 20-23:

20. Sillä hänen näkymätön olemuksensa (*ei ole tekstissä; voisi sanoa: hänen näkymättömät ominaisuutensa*), hänen iankaikkinen voimansa ja jumalallisuutensa, ovat, kun niitä hänen teoissansa tarkataan, maailman luomisesta asti nähtävinä, niin etteivät he voi millään itseänsä puolustaa,

21. koska he, vaikka ovat tunteneet Jumalan, eivät ole häntä Jumalana kunnioittaneet eivätkä kiittäneet, vaan ovat ajatuksiltaan turhistuneet, ja heidän ymmärtämätön sydämensä on pimentynyt.

22. Kehuessaan viisaita olevansa he ovat tyhmiksi tulleet

23. ja **ovat katoamattoman Jumalan kirkkauden muuttaneet katoavaisen ihmisen ja lintujen ja nelijalkaisten ja matelevaisten kuvan kaltaiseksi.**

He ryhtyivät palvelemaan epäjumalia kuten pakanat

Tästä luvun loppuun asti kerrotaan, mikä on epäjumalanpalveluksen seuraus. Tämä epäjumalanpalvelus tapahtui monien sukupolvien kuluessa johtaen lopulta siihen, että perheiden jäsenten keskinäiset suhteet olivat niin tulehtuneet ja kaikkea rakkautta vailla, että seurauksena oli se, mitä tässä kerrotaan:

Jakeet 24-27:

24. Sentähden (*epäjumalien palveluksen tähden*) Jumala **on** heidät, heidän sydämensä himoissa, **hyljännyt(Ix)** saastaisuuteen, häpäisemään itse omat ruumiinsa,

25. nuo, jotka ovat vaihtaneet Jumalan totuuden valheeseen ja kunnioittaneet ja palvelleet luotua enemmän kuin Luoja, joka on ylistetty iankaikkisesti, amen.

26. Sentähden Jumala **on hyljännyt(IIx)** heidät häpeällisiin himoihin; sillä heidän naispuolensa ovat vaihtaneet luonnollisen yhteyden luonnonvastaiseen;

27. samoin miespuoletkin, luopuen luonnollisesta yhteydestä naispuolen kanssa, ovat kiimoissaan syttyneet toisiinsa ja harjoittaneet, miespuolet miespuolten kanssa, riettautta ja villiintymisestään **saaneet itseensä sen palkan, mikä saada piti.**

Sen palkan luonnetta valaisee esim:

III Moos. 18:22-30:

22. Älä makaa miehenpuolen kanssa, niinkuin naisen kanssa maataan; se on kauhistus.

23. Älä sekaannu mihinkään eläimeen, ettet siten itseäsi saastuttaisi. Älköönkä nainen tarjoutuko eläimelle pariutuaksensa sen kanssa; se on iljettävyys.

24. Älkää saastuttako itseänne millään näistä, sillä näillä kaikilla ovat itsensä saastuttaneet ne kansat, jotka minä karkoitan teidän tieltänne.

25. Ja maa tuli saastaiseksi, ja minä kostin sille sen pahat teot, **niin että maa oksensi ulos asujamensa.**

26. Sentähden noudattakaa minun käskyjäni ja säädöksiäni älkääkä mitään näistä kauhistuksista tehkö, älköön maassa syntynyt älköönkä muukalainen, joka asuu teidän keskellänne --

27. sillä kaikkia näitä kauhistuksia ovat tehneet tämän maan asukkaat, jotka olivat ennen teitä, niin että maa tuli saastaiseksi --

28. **ettei maa teitäkin oksentaisi**, jos te sen saastutatte, **niinkuin se on oksentanut ulos sen kansan, joka oli ennen teitä.**

29. Sillä jokainen, joka tekee minkä tahansa näistä kauhistuksista, hävitettäköön kansastansa, kaikki, jotka semmoista tekevät.

30. Sentähden noudattakaa minun määräyksiäni, ettette seuraisi niitä kauhistavia tapoja, joita on seurattu ennen teitä, ettekä saastuttaisi itseänne niillä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne."

Ja lopulta Jerusalemin temppeli poltettiin, muurit revitiin ja kansa vietiin pakkosiirtolaisuuteen:

II Aikak. 36:15-20:

15. Ja Herra, heidän isiensä Jumala, lähetti, varhaisesta alkaen, vähän väliä heille varoituksia sanansaattajainsa kautta, sillä hän sääli kansaansa ja asumustansa.

16. Mutta he pilkkasivat Jumalan sanansaattajia ja halveksivat hänen sanaansa ja häpäisivät hänen profeettojansa, kunnes Herran viha hänen kansaansa kohtaan oli kasvanut **niin, ettei apua enää ollut.**

17. Niin hän toi heidän kimppuunsa kaldealaisten kuninkaan ja surmautti miekalla heidän nuoret miehensä heidän pyhäkössänsä eikä säästänyt nuorukaista eikä neitosta, ei vanhusta eikä harmaapäätä; kaikki hän antoi tämän käsiin.

18. Ja kaikki Jumalan temppelin kalut, sekä suuret että pienet, ja Herran temppelin aarteet sekä kuninkaan ja hänen päämiestensä aarteet, kaikki hän vei Baabeliin.

19. **Jumalan temppeli poltettiin, Jerusalemin muurit revittiin, kaikki sen palatsit poltettiin tulella, ja kaikki sen kallisarvoiset esineet hävitettiin.**

20. **Ja jotka olivat säilyneet miekalta, ne vietiin pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin. Ja he olivat hänen ja hänen poikiensa palvelijoina, kunnes Persian valtakunta sai vallan.**

Jakeet 28-32:

28. Ja niinkuin heille ei kelvannut pitää kiinni Jumalan tuntemisesta, niin Jumala **hylkäsi (=on hyljännyt IIIx)** heidät heidän kelvottoman mielensä valtaan, tekemään sopimattomia.

29. He ovat täynnänsä kaikkea vääryyttä, pahuutta, ahneutta, häijyyttä, täynnä kateutta, murhaa, riitaa, petosta, pahanilkisyyttä;

30. ovat korvaankuiskuttelijoita, panettelijoita, Jumalaa vihaavaisia, väkivaltaisia, ylpeitä, kerskailijoita, pahankeksijöitä, vanhemmilleen tottelemattomia,
31. **vailla ymmärrystä, luotettavuutta, rakkautta ja laupeutta;**
32. **jotka, vaikka tuntevat Jumalan vanhurskaan säädöksen,** että ne, jotka senkaltaisia tekevät, ovat kuoleman ansainneet, eivät ainoastaan itse niitä tee, vaan vieläpä osoittavat hyväksymistä niille, jotka niitä tekevät.

Nämä olivat niitä, jotka alun perin tunsivat Jumalan vanhurskaan säädöksen, siis juutalaisia.

2. LUKU

1. Sentähden sinä, oi ihminen, et voi millään itseäsi puolustaa, olitpa kuka hyvänsä, joka tuomitset. Sillä mistä toista tuomitset, siihen sinä itsesi syypääksi tuomitset, koska sinä, joka tuomitset, teet samoja tekoja.

Juutalaiset olivat innokkaita tuomitsemaan pakanoita.

2. Ja me tiedämme, että Jumalan tuomio on totuuden mukainen niille, jotka senkaltaista tekevät.
3. Vai luuletko, ihminen, sinä, joka tuomitset niitä, jotka senkaltaisia tekevät, ja itse samoja teet, että sinä vältät Jumalan tuomion?
4. Vai halveksitko hänen **hyvyytensä** ja **kärsivällisyytensä** ja **pitkämielisyytensä** runsautta, etkä tiedä, että Jumalan hyvyys **vetää** sinua **parannukseen**?

Hyvyys on armollisuus. **Kärsivällisyys** on tuomion pidättäminen. **Pitkämielisyyys** on sitä, että kestää kauan ennenkuin hän suuttuu. **Vetää** on johtaa tai vie. **Parannus (metanoia)** on uskomisen muutos.

Jae 4 voitaisiin kääntää myös näin:

Vai halveksitko häntä hänen hyvyytensä ja kärsivällisyytensä ja pitkämielisyytensä runsauden tähden, etkä tiedä, että Jumalan hyvyys johtaa sinua uskomisen muutokseen?

5. **Kovuudellasi** ja sydämesi **katumattomuudella** sinä kartutat päällesi vihaa vihan ja Jumalan vanhurskaan tuomion ilmestymisen päiväksi,

Kovuus on herkkyyden puute Jumalan hyvyyttä kohtaan. **Katumattomuus (ametanoetos)** on parannuksen (jae 4) vastakohta eli uskomisen muuttamattomuus.

6. hänen, "joka antaa kullekin hänen tekojensa mukaan":
7. niille, jotka hyvässä työssä kestävinä etsivät kirkkautta ja kunniaa ja katoamattomuutta, iankaikkisen elämän,

Nämä ovat niitä, jotka tottelevat Jumalaa, syntyvät uudesti, tekevät hyvää ja saavat palkkioita.
Ks. Ef. 2:10!

8. mutta niiden osaksi, jotka ovat **itsekkäitä** eivätkä tottele totuutta, vaan tottelevat vääryyttä, tulee viha ja kiihastus.

Itsekkäitä on ”kovapäisiä Jumalaa vastaan”. Nämä eivät tottele Jumalaa, eivät synny uudesti, eivät tee hyvää eivätkä saa palkkioita.

9. Tuska ja ahdistus jokaisen ihmisen sielulle, joka pahaa tekee, juutalaisen ensin, **sitten myös (=ja)** kreikkalaisen;

Tuska on ahdistus; ”kova paine sielua kohtaan”. **Ahdistus** on ahtaus; ”on suljettu sisään ahtaasti eikä pääse ulos”.

10. mutta kirkkaus ja kunnia ja rauha jokaiselle, joka tekee sitä, mikä hyvä on, juutalaiselle ensin, **sitten myös (=ja)** kreikkalaiselle!

11. Sillä Jumala ei katso henkilöön.

Tämän jakeen voisi kääntää sanatarkasti seuraavalla tavalla:

”Sillä Jumalan luona ei ole kasvoihinkatsomista”.

Jumala ei ole puolueellinen. **Ks. Ap.t. 10:30-34!** (Jumala ei ole kasvoihinkatsoja. Hän ei pidä mielessään pärstäkertoimia.)

12. Sillä kaikki, jotka ilman **lakia** ovat syntiä tehneet, ne myös ilman lakia hukkuvat, ja kaikki, jotka lain alaisina ovat syntiä tehneet, ne lain mukaan tuomitaan;

Laki on tässä koko ajan Mooseksen laki.

Jakeet 13-15 ovat sulkulauseke. Voimme siis ensin hypätä niiden yli.

13. (sillä eivät lain kuulijat ole vanhurskaita Jumalan edessä, vaan lain noudattajat vanhurskautetaan.

14. Sillä kun pakanat, joilla ei lakia ole, luonnostansa tekevät, mitä laki vaatii, niin he, vaikka heillä ei lakia ole, ovat itse itsellensä laki

15. ja osoittavat, että lain teot ovat kirjoitetut heidän sydämiinsä, kun heidän **omatuntonsa** myötä-todistaa ja heidän ajatuksensa keskenään syyttävät tai myös puolustavat heitä) –

Omatunto=syneidesis tulee sanasta **synoida**, joka tarkoittaa ”tietää yhdessä”. Tämä on totuttu malli, joka on kehittynyt heidän vuosikausia jatkuneesta yhdessäolostaan. Asiat on tehtävä tietyllä tavalla oikein, muuten yhdessäelämisestä ei tule mitään.

16. sinä päivänä, jona Jumala on tuomitseva ihmisten salaisuudet Kristuksen Jeesuksen kautta, minun evankeliumini mukaan.

17. Mutta jos sinä kutsut itseäsi juutalaiseksi ja luotat lakiin ja Jumala on sinun kerskauksesi

18. ja tunnet hänen tahtonsa ja, opetettuna laissa, tutkit, mikä parasta on,

19. ja **luulet** kykeneväsi olemaan sokeain **taluttaja**, pimeydessä olevien valkeus,

Luulla on ”luottaa” tai ”olla varma” ja sen pitäisi olla perfektissä: olet luullut tai olet ollut varma. **Taluttaja** on opas tai ohjaaja.

20. **ymmärtämättömien** kasvattaja, **alaikäisten** opettaja, sinulla kun laissa on tiedon ja totuuden muoto:

Ymmärtämättömät ovat kypsymättömiä. **Alaikäiset** ovat juutalaisuuteen kääntyneitä käännynnäisiä.

21. niin sinäkö, joka toista opetat, et itseäsi opeta; joka julistat, ettei saa varastaa, itse varastat;
22. joka sanot, ettei saa tehdä huorin, itse teet huorin; joka kauhistut epäjumalia, kuitenkin olet temppelin ryöstäjä; (**Ks. Ap.t. 19:35-40 ja V Moos. 7:25!**)
23. joka laista kerskaat, häväiset lainrikkomisella Jumalaa?
24. Sillä "teidän tähtenne Jumalan nimi tulee pilkatuksi pakanain seassa", niinkuin kirjoitettu on. (**Ks. Hesekiel 36:20 & 23!**)
25. Ympärileikkaus kyllä on hyödyllinen, jos sinä lakia noudatat; mutta jos olet lainrikkoja, niin sinun ympärileikkauksesi on tullut ympärileikkaamattomuudeksi.
26. Jos siis ympärileikkaamaton noudattaa lain säädöksiä, eikö hänen ympärileikkaamattomuutensa ole luettava ympärileikkaukseksi?
27. Ja luonnostaan ympärileikkaamaton, joka täyttää lain, on tuomitseva sinut, joka lainkirjaiminesi ja ympärileikkauksinesi olet lainrikkoja.
28. Sillä ei se ole juutalainen, joka vain **ulkonaisesti** on juutalainen, eikä ympärileikkaus se, joka **ulkonaisesti** lihassa tapahtuu;

Ulkonaisesti = *faneros*, joka tarkoittaa ”**tunnettu, ilmeinen tai julkinen**”.

29. vaan se on juutalainen, joka **sisällisesti** on juutalainen, ja oikea ympärileikkaus on sydämen ympärileikkaus Hengessä, ei kirjaimessa; ja hän saa kiitoksensa, ei ihmisiltä, vaan Jumalalta.

Sisällisesti = *krypto*, joka tarkoittaa ”**salassa**”.

3. LUKU

1. Mitä etuuksia on siis juutalaisilla, tai mitä hyötyä ympärileikkauksesta?
2. Paljonkin, kaikin tavoin; ennen kaikkea se, että heille on uskottu, mitä Jumala on puhunut. (**Tässä on toteamus.**)
3. **Mutta kuinka? Jos** jotkut ovat olleet epäuskoisia, ei kaikeksi heidän epäuskonsa ole **Jumalan uskollisuutta** tyhjäksi tekevä? (**Tässä on kysymys.**)

Mutta kuinka? Jos = ”Mitä sitten jos”... **Jumalan:** tässä on alkuperää ilmaiseva genetiivi.

Uskollisuutta = *pistis*, joka tarkoittaa uskomista. Tässä on jälleen kielikuva *Metonymy*.

Usko edustaa tässä jälleen sitä, mihin se perustuu tai nojautuu; siis Jumalan sanaa.

Jumalan uskollisuus = ”Se oikeanlainen usko, joka tulee Jumalalta, mikä on hänen sanasa”.

Jos pitää kaikki nämä asiat mielessään niin tämän jakeen voisi kääntää näin:

”Mitä sitten, jos jotkut ovat olleet epäuskoisia? Ei kaikeksi heidän epäuskonsa tee Jumalan sanaa mitättömäksi?”

4. **Pois se! (Tässä on reaktio.)** Olkoon Jumala **totinen**, mutta jokainen ihminen valhetteli, niinkuin kirjoitettu on: ”Että sinut havaittaisiin vanhurskaaksi sanoissasi ja että voittaisit, kun sinun kanssasi oikeutta käydään”. (**Tässä on vastaus, joka on uusi toteamus.**)

Pois se! = ”Ei suinkaan!” **Totinen** = totuudellinen. Se tarkoittaa sitä, että Jumala puhuu totta eikä valehtelee. Jakeen loppuosa on lainattu **Psalmin 51 jakeesta 4 ja Septuaginnan mukaan.** Suomalaisessa Raamatussa se on Psalmin 51 jakeen 6 lopussa, joka kuuluu näin:

”...mutta sinä olet oikea puheessasi ja puhdas tuomitessasi.”

5. Mutta jos meidän vääryytemme tuo ilmi Jumalan vanhurskauden, mitä me siihen sanomme? Ei kaikei Jumala ole väärä, kun hän rankaisee vihassansa? Minä puhun ihmisten tavalla. **(Tässä on uusi kysymys.)**

6. Pois se! (=Ei suinkaan!) **(Reaktio.)** Sillä kuinka Jumala silloin voisi tuomita maailman? **(Kysymys jatkuu.)**

7. Sillä jos Jumalan totuus tulee minun valheeni kautta selvemmin julki hänen kirkkaudekseen, miksi sitten minutkin vielä syntisenä tuomitaan?

8. Ja miksi emme tekisi, niinkuin herjaten syyttävät meidän tekevän ja niinkuin muutamat väittävät meidän sanovan: ”Tehkäämme pahaa, että siitä hyvää tulisi”? Niiden tuomio on oikea.

Tämän jakeen voisi kääntää sanatarkasti vaikka näin:

”Ja miksi emme sanoisi kuten jotkut herjaten sanovat meidän sanovan, että tehkäämme pahaa, jotta siitä hyvää tulisi? He ovat ansainneet tuomionsa.”

9. Miten siis on? Olemmeko me parempia (*kuin pakanat*)? Emme suinkaan. Mehän olemme edellä osoittaneet, että kaikki, niin hyvin juutalaiset kuin kreikkalaiset, ovat synnin alla,

10. niinkuin kirjoitettu on: **(Vastaus.)**

”Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan,

11. ei ole ketään ymmärtäväistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa;

12. kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on, ei yhden yhtäkään.

13. Heidän kurkkunsa on avoin hauta, kielellänsä he pettävät, kyykäärmeen myrkkyä on heidän huultensa alla;

14. heidän suunsa on täynnä kirousta ja katkeruutta.

15. Heidän jalkansa ovat nopeat vuodattamaan verta,

16. hävitys ja kurjuus on heidän teillänsä,

17. ja rauhan tietä he eivät tunne.

18. Ei ole Jumalan pelko heidän silmäinsä edessä.”

19. Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, sen se puhuu lain alaisille, että jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä;

20. sentähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista; sillä lain kautta tulee synnin tunto.

Tähän päättyy 1. luvun jakeesta 18 alkanut aihe kaikkien ihmisten rappeustilasta ja kykenemättömyydestä tulla vanhurskaiksi lain teoista.

21. Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia, **(Ks. V Moos. 4:8, 6:25, Jes. 53:11, ja Jer. 23:5 & 6!)**

22. se Jumalan vanhurskaus, joka **uskon** kautta **Jeesukseen Kristukseen** tulee kaikkiin ja kaikille (*ei ole tekstissä*), jotka uskovat; **sillä ei ole yhtään erotusta.**

Sillä...erotusta: Ihmisten välillä ei ole eroa. Kaikki tulevat samalla tavalla vanhurskaiksi jos sitä haluavat.

23. Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla
24. ja saavat lahjaksi **vanhurskauden** hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa,

Vanhurskaus on Jumalan ominaisuus. Se tarkoittaa sitä, että hän elää ja toimii aina oikein ja oikeudenmukaisesti. Kun Jumala antaa ihmiselle vanhurskauden lahjaksi tarkoittaa se sitä, että Jumala tekee ihmisestä sellaisen kuin hän itse on; vanhurskaan. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että ihminen voi seistä sekä Jumalan että Saatanan edessä täysin rohkeana ja ilman minkäänlaista synnin tai syyllisyyden tuntoa tai tuomion pelkoa. Hän voi luottaa täydellisesti Jumalan lupauksiin ja siihen, että Jumala kuulee hänen rukouksensa ja vastaa niihin. Hän tietää myös ettei Saatanana voi mitenkään vahingoittaa häntä.

25. jonka Jumala on asettanut **armoistuimeksi** uskon kautta hänen **vereensä**,
osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli **jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit**

Vereensä, joka vuodatettiin meidän tähtemme: Edustaa hänen sijaiskuolemaansa.

Armoistuin = hilasterion, joka tulee Septuaginnasta. **Ks. Hepr. 9:5!** Tarkoittaa tässä **sovitusta**. Aramean kielisessä tekstissä tässä on sana, joka tarkoittaa **anteeksiantoa**. **Lue III Moos. 16:1-34!** (Suuri sovituspäivä.) **Osoittaakseen vanhurskauttaan** ei ole aram. tekstissä. **Koska...synnit:** Aram. tekstissä: ”..., aikaisemmin tekemiemme syntien tähden” Aram. tekstin perusteella tämän voisi kääntää esim näin:

”jonka Jumala määräsi edeltäkäsikin anteeksiannoksi uskon kautta hänen vereensä aikaisemmin tekemiemme syntien tähden.”

Kun he uudestisyntyivät antoi Jumala Kristuksen sijaiskuoleman tähden heille anteeksi myös kaikki ne synnit, jotka he olivat tehneet ennen uudestisyntymistään. **Ks. Ap.t. 17:30!**

26. jumalallisessa kärsivällisyydessään, osoittaaksensa vanhurskauttaan nykyajassa, sitä, että hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen. **(Toteamus.)**
27. Missä siis on kerskaaminen? Se on suljettu pois. Minkä lain kautta? Tekojenko lain? **(Kysymys.) Ei (=Ehdottomasti ei!)(Reaktio.),** vaan **(alla)** uskon lain kautta.
28. Niin **päätämme** siis, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta (= uskolla), ilman lain tekoja. **(Vastaus jne. Tätä keinoa Paavali käyttää yhä uudelleen ja uudelleen.)**

Päätämme (logidzomai) = päättelemme.

29. Vai onko Jumala yksistään juutalaisten Jumala? Eikö pakanainkin? On pakanainkin,
30. koskapa Jumala on yksi, joka vanhurskauttaa ympärileikatut uskosta ja ympärileikkaamattomat uskon kautta.
31. Teemmekö siis lain mitättömäksi uskon kautta? Pois se! **(Ei suinkaan!)** Vaan **(=alla)** me vahvistamme lain.

4. LUKU

Ks. II Kor. 5:19-21!

Joka kerran kun tässä luvussa (4) mainitaan teot tai työ on kysymys lain teoista!

1. Mitä me siis sanomme esi-isämme Aabrahamin saavuttaneen lihan mukaan?
2. Sillä jos Aabraham on **teoista** vanhurskautettu, on hänellä kerskaamista, mutta ei Jumalan edessä.
3. Sillä mitä Raamattu sanoo? "Aabraham **uskoi** Jumalaa, ja se **luettiin** hänelle vanhurskaudeksi".

Ks. I Moos. 15:6! Luettiin vanhurskaudeksi: *logidzomai* + *eis*. = "lukea tai laskea" alunperin kaupankäyntikielessä. Se tarkoittaa "pitää jotakin jonakin".

4. Mutta **töitä tekeväälle ei lueta** palkkaa armosta, vaan ansiosta,
5. mutta joka **ei töitä tee**, vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, sille **luetaan** hänen uskonsa vanhurskaudeksi;
6. niinkuin myös Daavid ylistää autuaaksi sitä ihmistä, jolle Jumala **lukee** vanhurskauden ilman **tekoja**;
7. "Autuaat ne, joiden rikokset ovat anteeksi annetut ja joiden synnit ovat peitettyt!
8. Autuas se mies, jolle Herra **ei lue** syntiä!"
9. Koskeeko sitten tämä autuaaksi ylistäminen ainoastaan ympärileikattuja, vai eikö ympärileikkaamattomiakin? Sanommehan: "Aabrahamille **luettiin usko** vanhurskaudeksi".
10. Kuinka se sitten siksi **luettiin**? Hänen ollessaanko ympärileikattuna vai ympärileikkaamatonna? Ei ympärileikattuna, vaan ympärileikkaamatonna.

Tämän jakeen ensimmäinen lause pitäisi olla: **"Kuinka se niin luettiin?"**

11. Ja hän sai ympärileikkauksen merkin sen **uskon**vanhurskauden sinetiksi, joka hänellä oli ympärileikkaamatonna, että hänestä tulisi kaikkien isä, jotka ympärileikkaamattomina **uskovat**, niin että vanhurskaus heillekin **luettaisiin**;
12. ja että hänestä tulisi myöskin ympärileikattujen isä, niiden, jotka eivät ainoastaan ole ympärileikattuja, vaan myös vaeltavat sen **uskon** jälkiä, mikä meidän isällämme Aabrahamilla oli jo ympärileikkaamatonna.
13. Sillä se lupaus, että Aabraham oli perivä maailman, ei tullut hänelle eikä hänen siemenelleen lain kautta, vaan **uskon**vanhurskauden kautta.
14. Sillä jos ne, **jotka pitäytyvät lakiin**, ovat perillisiä, niin **usko** on tyhjäksi tehty ja lupaus käynyt mitättömäksi.
15. Sillä **laki** saa aikaan vihaa; mutta missä **lakia** ei ole, siellä ei ole rikkomustakaan.
16. Sentähden se on **uskosta**, että se olisi armosta; että lupaus pysyisi lujana kaikelle siemenelle, ei ainoastaan sille, **joka pitäytyy lakiin**, vaan myös sille, jolla on Aabrahamin **usko**, hänen, joka on meidän kaikkien isä
17. - niinkuin kirjoitettu on: "Monen kansan isäksi minä olen sinut asettanut" - sen Jumalan edessä, johon hän **uskoi** ja joka kuolleet eläviksi tekee ja kutsuu olemattomat, ikäänkuin ne olisivat. **Ks. I Moos. 17:4-6!**
18. Ja Aabraham toivoi, vaikka ei toivoa ollut, ja **uskoi** tulevansa monen kansan isäksi, tämän sanan mukaan: "Niin on sinun jälkeläistesi luku oleva", **Ks. I Moos. 15:1-6!**
19. eikä hän heikontunut **uskossansa**, vaikka **näki**, että hänen ruumiinsa oli kuolettunut - sillä hän oli jo noin satavuotias - ja että Saaran kohtu oli kuolettunut;

Näki = havaitsi.

- 20. mutta Jumalan lupausta hän ei epäuskossa epäillyt, vaan vahvistui **uskossa**, antaen kunnian Jumalalle,
- 21. ja oli täysin varma siitä, että minkä Jumala on luvannut, sen hän voi myös täyttää.
- 22. Sentähden se **luettiin** hänelle vanhurskaudeksi.

Hepr. 11:11 & 12:

- 11. Uskon kautta sai Saarakin voimaa suvun perustamiseen, vieläpä yli-ikäisenä, koska hän piti luotettavana sen, joka oli antanut lupauksen.
- 12. Sentähden syntyikin yhdestä miehestä, vieläpä kuolettuneesta, niin suuri paljous, kuin on tähtiä taivaalla ja kuin meren rannalla hiekkaa, epälukuisesti.

Jae 11 olisi syytä ymmärtää seuraavalla tavalla:

”Uskon kautta sai hän voimaa panna elävää siementä myös itseensä Saaraan vieläpä yli-ikäisenä, koska hän, Aabraham, piti luotettavana hänet, Jumalan, joka oli antanut lupauksen.”

- 23. Mutta ei ainoastaan hänen tähtensä ole kirjoitettu, että se hänelle **luettiin**,
- 24. vaan myös meidän tähtemme, joille se **on luettava**, kun **uskomme** häneen, **joka kuolleista herätti Jeesuksen, meidän Herramme**,
- 25. **joka on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden.**

Tätä on nyt syytä verrata **Jaakobin kirjeen 2 lukuun!** Tässä teot ovat uskon tekoja eikä lain tekoja!

Jaak. 2:14-26:

- 14. Mitä hyötyä, veljeni, siitä on, jos joku sanoo itsellään olevan **uskon**, mutta hänellä ei ole **tekoja**? Ei kaikesta **usko** voi häntä pelastaa?
- 15. Jos veli tai sisar on alaston ja jokapäiväistä ravintoa vailla
- 16. ja joku teistä sanoo heille: "Menkää rauhassa, lämmitelkää ja ravitkaa itsenne", mutta ette anna heille ruumiin tarpeita, niin mitä hyötyä siitä on?
- 17. Samoin **uskokin**, jos sillä ei ole **tekoja**, on itsessään kuollut.
- 18. Joku ehkä sanoo: "Sinulla on **usko**, ja minulla on **teot**"; näytä sinä minulle **uskosi** ilman **tekoja**, niin minä **teoistani** näytän sinulle **uskon**.
- 19. Sinä **uskot**, että Jumala on yksi. Siinä teet oikein; riivaajatkin sen **uskovat** ja vapisevat.
- 20. Mutta tahdotko tietää, sinä turha ihminen, että **usko** ilman **tekoja** on voimaton?
- 21. Eikö Aabraham, meidän isämme, tullut vanhurskaaksi **teoista**, kun vei poikansa Iisakin uhrialttarille?
- 22. Sinä näet, että **usko** vaikutti hänen **tekojensa** mukana, ja **teoista usko** tuli täydelliseksi;
- 23. ja niin toteutui Raamatun sana: "Aabraham **uskoi** Jumalaa, ja se **luettiin** hänelle vanhurskaudeksi", ja häntä sanottiin Jumalan ystäväksi.
- 24. Te näette, että ihminen tulee vanhurskaaksi **teoista** eikä ainoastaan **uskosta**.
- 25. Eikö samoin myös portto Raahab tullut vanhurskaaksi **teoista**, kun hän otti lähettiläät luokseen ja päästi heidät toista tietä pois?
- 26. Sillä niinkuin ruumis ilman henkeä on kuollut, niin myös **usko** ilman **tekoja** on kuollut.

Näin tässä ei siis ole mitään ristiriitaa Roomalaiskirjeen 4. luvun kanssa. (Lue Gal. 3:1-29!)

5. LUKU

1. Koska me siis olemme uskosta vanhurskaiksi tulleet, niin meillä on rauha Jumalan kanssa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta,
2. jonka kautta myös olemme uskossa saaneet pääsyn tähän armoon, jossa me nyt olemme, **ja meidän kerskauksemme on Jumalan kirkkauden toivo.**

Jakeen loppu voisi kääntää näin:

”...ja me kerskaamme Jumalan kirkkauden toivosta

3. Eikä ainoastaan se, vaan meidän kerskauksenamme ovat myös ahdistukset, sillä me tiedämme, että ahdistus saa aikaan kärsivällisyyttä,

Tämä jae pitäisi kääntää näin:

”Eikä ainoastaan (niin), vaan me kerskaamme myös ahdistuksissa tietäen, että ahdistus tuottaa kestävyyttä,”

4. mutta kärsivällisyys (=kestävyys) koettelemuksen kestämistä, ja koettelemuksen kestäminen toivoa;
5. mutta toivo ei saata häpeään; **sillä Jumalan rakkaus on vuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu.**
6. Sillä meidän vielä ollessamme **heikot (I)** kuoli Kristus oikeaan aikaan **jumalattomien (II)** edestä.
7. Tuskinpa kukaan käy kuolemaan jonkun vanhurskaan edestä; hyvän edestä joku mahdollisesti uskaltaa kuolla.
8. Mutta Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus, kun me vielä olimme **syntisiä (III)**, kuoli meidän edestämme.
9. Paljoa ennemmin me siis nyt, kun olemme vanhurskautetut hänen veressään, pelastumme (*sōdzō*) hänen kauttansa vihasta.
10. Sillä jos me silloin, kun vielä olimme **Jumalan vihollisia (IV)**, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta, paljoa ennemmin me pelastumme hänen elämänsä kautta nyt, kun olemme sovitetut;
11. emmekä ainoastaan sovitetut, vaan vieläpä on Jumala meidän kerskauksemme meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, jonka kautta me nyt olemme sovituksen saaneet.
12. Sentähden, niinkuin yhden ihmisen (*Aadamin*) kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat syntiä tehneet -
13. sillä jo ennen lakiakin (*Mooseksen lakia*) oli synti maailmassa, mutta syntiä ei lueta, missä lakia ei ole;
14. kuitenkin kuolema hallitsi Aadamista Moosekseen asti niitäkin (*kaikkia muita hänen jälkeensä syntyneitä*), jotka eivät olleet syntiä tehneet samankaltaisella rikkomuksella kuin Adam, joka on sen esikuva, joka oli tuleva (*Kristus*).

Jakeet 15-17 ovat sulkulauseke [].

- 15.[Mutta armolahjan laita ei ole sama kuin lankeemuksen; sillä joskin yhden (**A.**) lankeemuksesta monet ovat kuolleet, niin paljoa enemmän on Jumalan armo ja lahja yhden ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, armon kautta ylenpalttisesti tullut monien osaksi.

16. Eikä lahjan laita ole, niinkuin on sen, mikä tuli yhden synnintekijän (A.) kautta; sillä tuomio tuli yhdestä ihmisestä kadotukseksi, mutta armolahja tulee monesta rikkomuksesta vanhurskauttamiseksi.

17. Ja jos yhden ihmisen (A.) lankeemuksen tähden kuolema on hallinnut yhden kautta, niin paljoa enemmän ne, jotka saavat armon ja vanhurskauden lahjan runsauden, tulevat elämässä hallitsemaan yhden, Jeesuksen Kristuksen, kautta. -]

18. Niinpä siis, samoin kuin yhden ihmisen (A.) lankeemus on koitunut kaikille ihmisille kadotukseksi, niin myös yhden ihmisen (K.) vanhurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi;

19. sillä niinkuin yhden ihmisen (A.) tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisiksi, niin myös yhden (K.) kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi.

20. Mutta laki **tuli väliin**, että rikkomus suureksi tulisi; mutta missä synti on suureksi tullut, siinä armo on tullut ylenpalttiseksi,

Tuli väliin = ”hiipi sisään” tai ”soluttautui”. Se tuli ikäänkuin salaa.

21. että niinkuin synti on hallinnut kuolemassa, samoin armokin hallitsisi vanhurskauden kautta iankaikkiseksi elämäksi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta.

Tämän jakeen voisi kääntää esim näin:

”sillä niinkuin synti on hallinnut kuolemassa, samoin armokin hallitsee vanhurskaudessa iankaikkiseen elämään Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta.”

6. LUKU

Luvut 6 ja 7 ovat sulkulauseke []. Aihe jatkuu siis 8. luvussa:

1. [Mitä siis sanomme? Onko meidän pysyttävä synnissä, että armo suureksi tulisi?

2. Pois se! (**Ei suinkaan!**) Me, jotka olemme kuolleet pois synnistä, kuinka me vielä eläisimme siinä?

3. Vai ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme **kastetut** Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa **kastetut**?

Kastetut tarkoittaa **”upotettiin”**.

4. Niin olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin **uudessa elämässä** vaeltaman.

Uudessa tarkoittaa laadultaan uusi. Kristus on meidän vankurskaudemme, voimamme, rakkaudemme, viisautemme jne. **Uudessa elämässä=elämän uutuudessa.**

5. Sillä jos me olemme hänen kanssaan yhteenkasvaneita yhtäläisessä kuolemassa, niin olemme samoin myös yhtäläisessä ylönousemuksessa,

6. kun tiedämme sen, että meidän vanha ihmisemme on hänen kanssaan ristiinnaulittu, että **synnin ruumis kukistettaisiin**, niin ettemme enää syntiä palvelisi;

Synnin ruumis tarkoittaa syntiä järjestäytyneenä voimana tai elämäämme vaikuttavana tekijänä. **Kukistettaisiin** tarkoittaa voimattomaksi, tehottomaksi tai mitättömäksi tekemistä.

7. sillä joka on kuollut, se on **vanhurskautunut** pois synnistä.

Vanhurskautunut on **vanhurskautettu** = vapautettu syyllisyydestä.

8. Mutta jos olemme kuolleet Kristuksen kanssa, niin me uskomme saavamme myös elää hänen kanssaan,

9. tietäen, että Kristus, sittenkuin hänet kuolleista herätettiin, ei enää kuole: kuolema ei enää häntä vallitse.

10. Sillä minkä hän kuoli, sen hän **kerta kaikkiaan** kuoli pois synnistä; mutta minkä hän elää, sen hän elää Jumalalle.

Kerta kaikkiaan = yhdellä kertaa.

11. Niin tekin pitääkää (=logidzomai) itsenne synnille kuolleina, mutta Jumalalle elävinä Kristuksessa Jeesuksessa. **(Tässä on nyt Roomalaiskirjeen ensimmäinen kehotus.)**

12. Älköön siis synty hallitko teidän kuolevaisessa ruumiissanne, niin että olette kuuliaiset sen himoille,

13. älkääkään antako jäseniänne vääryyden aseiksi synnille, vaan antakaa itsenne, kuolleista eläviksi tullessa, Jumalalle, ja jäsenenne vanhurskauden aseiksi Jumalalle.

14. Sillä synnin ei pidä teitä vallitseman, koska ette ole lain alla, vaan armon alla.

15. Kuinka siis on? Saammeko tehdä (=teemme) syntiä, koska emme ole lain alla, vaan armon alla? Pois se! **(Ei suinkaan!)**

16. Ettekö tiedä, että kenen **palvelijoiksi** (doylos 1. luku jae 1.), ketä tottelemaan, te antaudutte, sen **palvelijoita** te olette, jota te tottelette, joko synnin **palvelijoita**, kuolemaksi, tahi kuuliaisuuden, vanhurskaudeksi?

17. Mutta kiitos Jumalalle, että te, jotka ennen olitte synnin **palvelijoita**, nyt olette tulleet sydämestänne kuuliaisiksi sille opin muodolle (**typos**), jonka johtoon te olette annetut,

18. ja että te synnistä vapautettuina olette tulleet vanhurskauden **palvelijoiksi**!

19. Minä puhun ihmisten tavalla teidän lihanne heikkouden tähden. Sillä niinkuin te ennen annoitte jäsenenne saastaisuuden ja laittomuuden **palvelijoiksi** laittomuuteen, niin antakaa nyt jäsenenne vanhurskauden **palvelijoiksi** pyhitykseen.

20. Sillä kun olitte synnin **palvelijoita**, niin te olitte vapaat vanhurskaudesta.

21. Minkä hedelmän te siitä silloin saitte? Sen, jota te nyt häpeätte. Sillä sen loppu (**telos**) on kuolema.

22. Mutta nyt, kun olette synnistä vapautetut ja Jumalan **palvelijoiksi** tulleet, on teidän hedelmänne pyhitys, ja sen loppu (**telos**) on iankaikkinen elämä.

23. **Sillä synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja on iankaikkinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.**

7. LUKU

1. Vai ettekö tiedä, veljet - minä puhun **lain** tunteville - että **laki** vallitsee ihmistä, niin kauan kuin hän elää?

Nyt on syytä olla tarkkana kenelle ja miten Paavali puhuu. Tässä hän sanoo puhuvansa **lain** tunteville. **Laki on Mooseksen laki.**

2. Niinpä sitoo **laki** naidun vaimon hänen elossa olevaan mieheensä; mutta jos mies kuolee, on vaimo irti tästä miehen **laista**.
3. Sentähden hän saa avionrikkajan nimen, jos miehensä eläessä antautuu toiselle miehelle; mutta jos mies kuolee, on hän vapaa siitä **laista**, niin ettei hän ole avionrikkoja, jos menee toiselle miehelle.
4. Niin, veljeni, teidätkin on kuoletettu **laista** Kristuksen ruumiin kautta, tullaksenne toisen omiksi, hänen, joka on kuolleista herätetty, että me kantaisimme hedelmää Jumalalle.
5. Sillä kun olimme lihan (**viiden aistin**) vallassa, niin synnin himot, jotka **laki** herättää, vaikuttivat meidän jäsenissämme, niin että me kannoimme hedelmää kuolemalle,
6. mutta nyt me olemme irti **laista** ja kuolleet pois siitä, mikä meidät piti vankeina, niin että me palvelemme Jumalaa Hengen uudessa tilassa emmekä kirjaimen vanhassa.
7. Mitä siis sanomme? Onko **laki** syntiä? Pois se! (**Ei suinkaan!**) Mutta syntiä en olisi tullut tuntemaan muuten kuin **lain** kautta; sillä en minä olisi tiennyt himosta, ellei **laki** olisi sanonut: "Älä himoitse".
8. Mutta kun synti otti **käskysanasta** aiheen (**tukikohdan**), herätti (=tuotti) se minussa kaikkinaisia himoja; sillä ilman **lakia** on synti kuollut.
9. Minä elin ennen ilman **lakia**; mutta kun **käskysana** tuli, niin synti virkosi,
10. ja minä kuolin. Niin kävi ilmi, että **käskysana**, joka oli oleva minulle elämäksi, olikin minulle kuolemaksi.

Joka...elämäksi = jonka piti olla minulle elämäksi.

11. Sillä kun synti otti **käskysanasta** aiheen, petti se minut ja kuoletti minut **käskysanan** kautta.
12. Niin, **laki** on kuitenkin pyhä ja **käskysana** pyhä, vanhurskas ja hyvä.
13. Onko siis hyvä tullut minulle kuolemaksi? Pois se! (**Ei suinkaan!**) Vaan synti, että se synniksi nähtäisiin, on hyvän kautta tuottanut minulle kuoleman, että synti tulisi ylenmäärin synnilliseksi **käskysanan** kautta.
14. Sillä me tiedämme, että **laki** on hengellinen, mutta **minä olen lihallinen**, myyty synnin alaisuuteen.

Minä olen lihallinen; Paavali puhuu tässä ikäänkuin itsestään, mutta hän ei ole tässä uudestisyntynyt kristitty niinkuin hän oli todellisuudessa, vaan hän tai siis **"minä"** edustaa tässä luonnollista viiden aistin ihmistä Vanhassa Testamentissa Mooseksen lain aikoina.

15. Sillä **minä** en tunne omakseni sitä, mitä teen; sillä **minä** en toteuta sitä, mitä tahdon, vaan mitä **minä** vihaan, sitä **minä** teen.
16. Mutta jos **minä** teen sitä, mitä **en** tahdo, niin **minä** myönnän, että **laki** on hyvä.
17. Niin en nyt enää tee sitä **minä**, vaan synti, joka **minussa** asuu.
18. Sillä **minä** tiedän, ettei **minussa**, se on **minun** lihassani, asu mitään hyvää. Tahto **minulla** kyllä on, mutta voimaa hyvän toteuttamiseen ei;

19. sillä sitä hyvää, mitä **minä** tahdon, minä **en** tee, vaan sitä pahaa, mitä **en** tahdo, **minä** teen.
20. Jos **minä** siis teen sitä, mitä **en** tahdo, niin sen tekijä **en** enää ole **minä**, vaan synti, joka **minussa** asuu.
21. Niin huomaa siis itsessäni, **minä**, joka tahdon hyvää tehdä, sen lain, että paha riippuu **minussa** kiinni;
22. sillä **sisällisen ihmiseni** puolesta minä ilolla yhdyn Jumalan **lakiin**,

Sisällinen ihminen ei tässä ole Kristus meissä tai pyhä henki, vaan se on sen luonnollisen viiden aistin ihmisen sydän ja siellä elävä omatunto, joka todistaa, että Jumalan laki on hyvä.

23. mutta jäsenissäni minä näen toisen lain, joka sotii **minun** mieleni **lakia** vastaan ja pitää **minut** vangittuna synnin laissa, joka **minun** jäsenissäni on.
24. **Minä** viheliäinen ihminen, kuka pelastaa **minut** tästä **kuoleman ruumiista**?

Kuoleman ruumis viittaa tässä siihen aikaan käytettyyn teloitusmenetelmään.

25. Kiitos Jumalalle Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta! Niin **minä** siis tällaisenäni palvelen mielellä Jumalan **lakia**, mutta lihalla synnin lakia.)

Jakeet 23-25 kannattaa ymmärtää seuraavassa järjestyksessä, jossa jakeen 25 loppupää on pantu sinne, mihin se loogisesti kuuluisi:

23. mutta jäsenissäni **minä** näen toisen lain, joka sotii **minun** mieleni **lakia** vastaan ja pitää **minut** vangittuna synnin laissa, joka **minun** jäsenissäni on. (Niin **minä** siis tällaisenäni palvelen mielellä Jumalan **lakia**, mutta lihalla synnin lakia.)
24. **Minä** viheliäinen ihminen, kuka pelastaa **minut** tästä kuoleman ruumiista?
25. Kiitos Jumalalle Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta!]

Sitten tulee 8. luku, jossa kerrotaan, miten Jumala pelastaa meidät tästä kuoleman ruumiista. Ks. Filippil. 2:13 & I Joh. 5:3! (Ja hänen käskynsä eivät ole raskaat:)

8. LUKU

- I 1. Niin ei nyt siis ole mitään **kadotustuomiota** niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa ovat.

Kadotustuomiota pitäisi olla **tuomiota**. Liha edustaa tässä luvussa koko ajan viittä aistia.

2. Sillä **elämän hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa** on vapauttanut sinut **synnin ja kuoleman laista**. (Tässä on nyt yhteensä kolme lakia:)
3. Sillä mikä **laille (Mooseksen laille)** oli mahdotonta, koska se oli **lihan** kautta heikoksi tullut, sen Jumala teki, lähettämällä oman Poikansa syntisen **lihan** kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsemalla synnin **lihassa**,
4. (**sillä tuloksella että**) että **lain** vanhurskaus täytettäisiin meissä, jotka emme vaella **lihan** mukaan, vaan (**alla**) Hengen.
- II 5. Sillä niillä, jotka elävät **lihan** mukaan, on **lihan mieli**, mutta niillä, jotka elävät Hengen mukaan, on Hengen **mieli**.

Mieli on näissä jakeissa joko verbi (*froneō*) ”miettiä, ajatella, harkita” tai sitä vastaava substantiivi (*fronēma*).

6. Sillä **lihan mieli** on kuolema, mutta hengen **mieli** on elämä ja rauha;
7. sentähden että **lihan** mieli on vihollisuus Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu Jumalan lain alle, eikä se voikaan.
8. Jotka **lihan** vallassa ovat, ne eivät voi olla Jumalalle otolliset.
9. Mutta te ette ole **lihan** vallassa, **vaan (alla)** Hengen, jos kerran Jumalan Henki teissä asuu. Mutta jolla ei ole Kristuksen Henkeä, se ei ole hänen omansa.
10. Mutta jos **(=koska)** Kristus on teissä, niin ruumis tosin on kuollut synnin tähden, mutta henki on elämä vanhurskauden tähden.
11. Jos nyt hänen Henkensä, hänen **(Jumalan)**, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, on eläväksitekevä myös teidän kuolevaiset ruumiinne Henkensä kautta, joka teissä asuu.
12. Niin me siis, veljet, olemme velassa, mutta emme **lihalle, lihan** mukaan elääksemme.
13. Sillä jos te **lihan** mukaan elätte, pitää teidän kuoleman; mutta jos te Hengellä kuoletatte ruumiin teot, niin saatte elää.
14. Sillä kaikki, joita Jumalan Henki kuljettaa **(=johtaa)**, ovat Jumalan lapsia.
- III 15. Sillä te ette ole saaneet orjuuden henkeä ollaksenne jälleen pelossa, vaan te olette saaneet lapseuden hengen, jossa me huudamme: "Abba! Isä!" **(Isi tai Iskä)**
16. Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että me olemme Jumalan lapsia.
17. Mutta jos olemme lapsia, niin olemme myöskin perillisiä, Jumalan perillisiä ja Kristuksen kansaperillisiä, jos kerran yhdessä hänen kanssaan kärsimme, että me yhdessä myös kirkastuisimme.
- IV 18. Sillä minä päätän **(logidzomai=päättelen)**, että tämän nykyisen ajan kärsimykset eivät ole verrattavat siihen kirkkauteen, joka on ilmestynyt meihin.
19. Sillä luomakunnan harras ikävöitseminen odottaa Jumalan lasten ilmestymistä.
20. Sillä luomakunta on alistettu katoavaisuuden alle - ei omasta tahdostaan, vaan alistajan - kuitenkin toivon varaan,
21. koska itse luomakuntakin on tuleva vapautetuksi turmeluksen orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden vapauteen.
- V 22. Sillä me tiedämme, että koko luomakunta yhdessä huokaa ja on synnytystuskissa hamaan tähän asti;
23. eikä ainoastaan se, vaan myös me, joilla on Hengen esikoislahja, mekin huokaamme sisimmässämme, odottaen **lapseksi-ottamista, meidän ruumiimme lunastusta.**
24. Sillä toivossa me olemme pelastetut, mutta toivo, jonka näkee täyttyneen, ei ole mikään toivo; kuinka kukaan sitä toivoo, minkä näkee?
25. Mutta jos toivomme, mitä emme näe, niin me odotamme sitä kärsivällisyydellä.
26. Samoin myös Henki auttaa meidän heikkouttamme. Sillä me emme tiedä, mitä meidän pitää rukoileman, niinkuin rukoilla tulisi, mutta Henki itse rukoilee meidän puolestamme sanomattomilla huokauksilla.
27. Mutta sydänten tutkija tietää, mikä Hengen mieli on, sillä Henki rukoilee Jumalan tahdon mukaan pyhien edestä.
28. Mutta me tiedämme, että kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat, niiden, jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut.
- VI 29. Sillä ne, jotka hän on edeltätuntenut, hän on myös edeltämäärännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, että hän olisi esikoinen monien veljien joukossa;
30. mutta jotka hän on edeltämäärännyt, ne hän on myös kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän on myös vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän on myös kirkastanut.

- VII** 31. Mitä me siis tähän sanomme? Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan?
32. Hän, joka ei säästänyt omaa Poikaansaakaan, vaan antoi hänet alttiiksi kaikkien meidän edestämme, kuinka hän ei lahjoittaisi meille kaikkea muutakin hänen kanssansa?
33. Kuka voi syyttää Jumalan valittuja? Jumala on se, joka vanhurskauttaa.
34. Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella, ja hän myös rukoilee meidän edestämme.
35. Kuka voi meidät erottaa Kristuksen rakkaudesta? Tuskako, vai ahdistus, vai vaino, vai nälkä, vai alastomuus, vai vaara, vai miekka?

Jakeet 31-35 pitäisi kääntää esim. näin:

31. Mitä me siis tähän sanomme? Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan? *Ei kukaan!*
32. Hän, joka ei säästänyt omaa Poikaansaakaan, vaan antoi hänet alttiiksi kaikkien meidän edestämme, kuinka hän ei lahjoittaisi meille kaikkea muutakin hänen kanssansa?
Ei kuinkaan ei, eli tottakai hän lahjoittaa!
33. **Kuka syyttää Jumalan valittuja? Jumalako, joka vanhurskauttaa? Ei!**
34. **Kuka tuomitsee kadotukseen? Kristusko Jeesusko,** joka on kuollut, onpa vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella,
ja hän myös rukoilee meidän edestämme? *Ei!*
35. **Kuka meidät erottaa Kristuksen rakkaudesta?** Tuskako, vai ahdistus, vai vaino, vai nälkä, vai alastomuus, vai vaara, vai miekka? *Ei mikään näistä!*
36. *Onko* niinkuin kirjoitettu on: "Sinun tähtesi meitä surmataa kaiken päivää; meitä pidetään (*logidzomai*) teuraslampaina"?

Tämä on lainaus **Psalmista 44 jae 23**. Asiayhteys siellä koskee Israelin suhdetta Jehovaan. Heillä oli sellainen käsitys, että he olivat nuhteettomia, he eivät olleet rikkoneet liittoa Jumalan kanssa, mutta seurauksista päätellen ei voi olla niin. Niinpä se tässä lainattuna on ymmärrettävä kysymyksenä: **"Onko niinkuin on kirjoitettu: "Sinun tähtesi..."? Vastaus kuuluu:**

37. **Mutta (alla=Ei, vaan) näissä kaikissa me saamme jalon voiton hänen kauttansa, joka meitä on rakastanut.**
38. Sillä minä olen varma siitä, **ettei** kuolema eikä elämä, **ei** enkelit eikä henkivallat, **ei** nykyiset **eikä** tulevaiset, **ei** voimat,
39. **ei** korkeus **eikä** syvyys, **eikä** mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

Jakeessa 37: jalon voiton = hypernikaō
(*hyper+nikaō, hyper* = "yli", "yllä", "super", *nikaō* = "voittaa")

Sanaa *nikaō* on käytetty seuraavissa paikoissa:

Joh. 16:32 & 33, I Joh. 2:12-14, I Joh. 4:4, I Joh. 5:3- 5.

Ks. myös II Kor. 1:8-11, II Kor. 2:14 ja I Tess. 3:4-8!

9. LUKU

Luvut 9-11 ovat sulkulauseke []. Kannattaa siis silloin tällöin tätä lukiessa hypätä niiden yli.

- [1. Minä sanon totuuden Kristuksessa, en valhettele - sen todistaa minulle omatuntoni Pyhässä Hengessä -
- 2. että minulla on suuri murhe ja ainainen kipu sydämessäni.
- 3. Sillä minä soisin itse olevani kirottu pois Kristuksesta veljieni hyväksi, jotka ovat minun sukulaisiani lihan puolesta,
- 4. ovat israelilaisia: heidän on lapseus ja kirkkaus ja liitot ja lain antaminen ja jumalanpalvelus ja lupaukset;
- 5. heidän ovat isät, ja heistä on Kristus lihan puolesta, hän, joka on yli kaiken, Jumala, ylistetty iankaikkisesti, amen!

Ks. Room. 16:27

Jumalan, ainoan viisaan, olkoon kunnia Jeesuksen Kristuksen kautta, aina ja iankaikkisesti. Amen.

Jakeen 5 voisi kääntää näin:

heidän ovat isät, ja heistä on Kristus lihan puolesta. Hän, joka on yli kaiken, Jumala (olkoon) ylistetty iankaikkisesti, amen!

- 6. Mutta ei niin, että Jumalan sana olisi harhaan mennyt. Sillä eivät kaikki ne, jotka ovat Israelista, ole silti Israel,
- 7. eivät kaikki ole lapsia sentähden, että ovat Aabrahamin siementä, vaan: "Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset";
- 8. se on: eivät ne, jotka lihan puolesta ovat lapsia, ole Jumalan lapsia, vaan lupauksen lapset, ne **luetaan** siemeneksi.

Luetaan: *logidzomai* + *eis*. = ”lukea tai laskea” alun perin kaupankäyntikielessä. Se tarkoittaa ”pitää jotakin jonakin”.

- 9. Sillä lupauksen sana oli tämä: "Minä palaan tulevana vuonna tähän aikaan, ja silloin Saaralla on oleva poika".
- 10. Eikä ainoastaan hänelle näin käynyt, vaan samoin kävi Rebekallekin, joka oli tullut raskaaksi yhdestä, meidän isästämme Iisakista;
- 11. ja ennenkuin kaksoiset (*Eesau ja Jakob*) olivat syntyneetkään ja ennenkuin olivat tehneet mitään, hyvää tai pahaa, niin - että Jumalan valinnan mukainen aivoitus pysyisi, ei tekojen tähden, vaan kutsujan tähden -
- 12. sanottiin hänelle: "Vanhempi on palveleva nuorempaa",
- 13. niinkuin kirjoitettu on: "Jaakobia minä rakastin, mutta Eesauta minä vihasin".
- 14. Mitä siis sanomme? Ei kaikei Jumalassa ole vääryyttä? Pois se!
(Ei suinkaan!)
- 15. Sillä Moosekselle hän sanoo: "Minä olen armollinen, kenelle olen armollinen, ja armahdan, ketä armahdan".
- 16. Niin se ei siis ole sen vallassa, joka tahtoo (*Jakob*), eikä sen, joka juoksee (*Eesau*), vaan Jumalan, joka on armollinen.

I Moos. 25:23

Ja Herra sanoi hänelle: "Kaksi kansaa on sinun kohdussasi, kaksi heimoa erkanee sinun ruumiistasi, toinen heimo on toista voimakkaampi, vanhempi palvelee nuorempaa".

IV Moos. 20:14-21

Mutta Mooses lähetti Kaadeksesta sanansaattajat Edomin kuninkaan tykö sanomaan: "Näin sanoo veljesi Israel: Sinä tunnet kaiken vaivan, joka on meitä kohdannut, 15. kuinka isämme lähtivät Egyptiin, kuinka olemme asuneet Egyptissä kauan aikaa ja kuinka egyptiläiset kohtelivat pahoin meitä ja meidän isiämme.

16. Mutta me huusimme Herran puoleen, ja hän kuuli meidän huutomme ja lähetti enkelin, joka vei meidät pois Egyptistä. Ja katso, me olemme nyt Kaadeksessa, kaupungissa, joka on sinun maasi rajalla.

17. Salli meidän kulkea maasi läpi. Me emme kulje peltujen emmekä viinitarhojen poikki emmekä juo vettä kaivoista. Poikkeamatta oikealle tai vasemmalle me kuljemme valtatieä, kunnes olemme päässeet alueesi läpi."

18. Mutta Edom vastasi hänelle: "Älä kulje minun maani läpi; muutoin minä käyn miekka kädessä sinua vastaan".

19. Mutta israelilaiset sanoivat hänelle: "Maantietä me kuljemme, ja jos juomme vettäsi, me tai meidän karjamme, niin me maksamme sen, kun vain saamme jalkaisin kulkea sinun maasi läpi".

20. Mutta hän vastasi: "Tästä et kulje!" Ja Edom lähti häntä vastaan suurella sotajoukolla ja vahvasti varustettuna.

21. Kun siis Edom kielsi Israelia kulkemasta maansa läpi, niin Israel väistyi sieltä pois.

II Sam. 8:14

Sen jälkeen hän asetti maaherroja Edomiin, koko Edomiin hän asetti maaherrat, ja kaikki edomilaiset tulivat Daavidin palvelijoiksi. Näin Herra antoi Daavidille voiton, mihin tahansa tämä meni.

Malakia 1:1-5

Ennustus, Herran sana Israelille, Malakian kautta.

2. Minä olen teitä rakastanut, sanoo Herra. Mutta te sanotte: "Missä sinä olet osoittanut rakkautesi meihin?" Eikö Eesau ollut Jaakobin veli, sanoo Herra, ja Jaakobia minä rakastin,

3. mutta Eesauta minä vihasin; ja minä tein hänen vuorensa autioiksi ja annoin hänen perintöosansa erämaan aavikkosusille.

4. Jos Edom sanoo: "Me olemme ruhjotut, mutta me rakennamme rauniot jälleen", niin Herra Sebaot sanoo näin: He rakentakoot, mutta minä revin maahan; ja heidän nimensä olkoon: "jumalattomuuden maa" ja "kansa, johon Herra on vihastunut iankaikkisesti".

5. Ja teidän silmänne saavat nähdä sen, ja te sanotte: "Herra on suuri Israelin rajojen ulkopuolellakin".

Jumala tiesi ennaltatietämyksessään miten Eesaun jälkeläiset suhtautuisivat Jumalaan ja Jaakobin jälkeläisiin. Siksi hän sanoi jo ennen kaksosten syntymää: "Vanhempi on palveleva nuorempaa".

Room. 9:

17. Sillä Raamattu sanoo faraolle: "Juuri sitä varten minä nostin sinut esiin, että näyttäisin sinussa voimani ja että minun nimeni julistettaisiin kaiken maan päällä".
18. Niin hän siis on armollinen, kenelle tahtoo, ja paaduttaa, kenen tahtoo.
19. Sinä kaiketi sanot minulle: "Miksi hän sitten vielä soimaa? Sillä kuka voi vastustaa hänen tahtoansa?"

Ks. II Moos. 3:17-20, 4:21, 7:13 & 14, 8:15, 8:32, 9:13-16, 9:34 & 35, 10:20 ja 10:27. Seitsemän vitsausta oli jo mennyt. Niiden jälkeen sanotaan, että Faraon **itse** kovetti tai paadutti sydämensä. Kahdeksannesta vitsauksesta eteenpäin **Jumala** paadutti Faraon sydämen.

Jumala tuntee ihmisten sydämen. Ne, jotka nöyrytyvät hänen edessään ja kääntyvät hänen puoleensa ja luottavat häneen saavat armon. Sitten ne, jotka ylpistyvät hänen edessään ja kovettavat ja paaduttavat sydämensä jäävät ilman sitä armoa. Ihmisen vapaalla tahdolla on merkitystä. Jumala ottaa sen huomioon. Mutta Jumala on suvereeni kyvyssään ennaltatietää ja suunnitella asioita tahtonsa mukaan. Jumala on silti aina absoluuttisen oikeudenmukainen.

Tässä on vielä otettava huomioon ero Vanhan ja Uuden Testamentin aikojen välillä.

20. Niinpä niin, oi ihminen, mutta mikä sinä olet riitelemään Jumalaa vastaan? Ei kaiketi tehty sano tekijälleen: "Miksi minusta tällaisen teit?"
21. Vai eikö savenvalajalla ole valta tehdä samasta savensa seoksesta toinen astia jaloa, toinen halpaa käyttöä varten?

Savella ei ole tahtoa, mutta ihmisellä on. Jumala kykenee itsemääräämisoikeudessaan ottamaan sen huomioon.

22. Entä jos Jumala, vaikka hän tahtoo näyttää vihansa ja tehdä voimansa tietäväksi, on suurella pitkämielisyydellä kärsinyt vihan astioita, jotka olivat valmiit häviöön,
23. ja on tehnyt sen saattaakseen kirkkautensa runsauden ilmi laupeuden astioissa, jotka hän on edeltävalmistanut kirkkauteen?
24. Ja sellaisiksi hän myös on kutsunut meidät, ei ainoastaan juutalaisista, vaan myös pakanoista,

Siis sekä juutalaisista että pakanoista kutsutut uskovat ovat näitä laupeuden astioita. He kuulevat kutsun ja vastaavat siihen. Alunpitäen kaikki olivat vihan astioita, mutta kuultuaan kutsun jotkut vastasivat siihen ja heistä tuli laupeuden astioita.

II Tim. 2:19-21

- Kuitenkin Jumalan vahva perustus pysyy lujana, ja siinä on tämä sinetti: "Herra tuntee omansa", ja: "Luopukoon vääryydestä jokainen, joka Herran nimeä mainitsee".
20. Mutta suuressa talossa ei ole ainoastaan kulta- ja hopea-astioita, vaan myös puu- ja saviastioita, ja toiset ovat jaloa, toiset halpaa käyttöä varten.
21. Jos nyt joku puhdistaa itsensä tämänkaltaisista, tulee hänestä astia jaloa käyttöä varten, pyhitetty, isännälleen hyödyllinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmis.

Room. 9

25. niinkuin hän myös Hoosean kirjassa sanoo: "Minä olen kutsuva kansakseni sen, joka ei ollut minun kansani, ja rakkaakseni sen, joka ei ollut minun rakkaani. (**Hoosea 2:23**)

26. Ja on tapahtuva, että siinä paikassa, jossa heille on sanottu: "Te ette ole minun kansani", siinä heitä kutsutaan elävän Jumalan lapsiksi." (**Hoosea 1:10**)
27. Mutta Esaias huudahtaa Israelista: "Vaikka Israelin lapset olisivat luvultaan kuin meren hiekka, niin pelastuu heistä vain jäännös. (**Jes. 10:22 & 23**)
28. Sillä sanansa on Herra toteuttava maan päällä lopullisesti ja rutosti."
29. Niinkuin Esaias myös on ennustanut: "Ellei Herra Sebaot olisi jättänyt meille siementä, niin meidän olisi käynyt niinkuin Sodoman, ja me olisimme tulleet Gomorran kaltaisiksi". (**Jes. 1:9**)
30. Mitä me siis sanomme? Että pakanat, jotka eivät tavoitelleet vanhurskautta, ovat saavuttaneet vanhurskauden, mutta sen vanhurskauden, joka tulee uskosta;
31. mutta Israel, joka tavoitteli vanhurskauden lakia, ei ole sitä lakia saavuttanut.
32. Minkätähden? Sentähden, ettei se tapahtunut uskosta, vaan ikäänkuin teoista; sillä he loukkautuivat loukkauskiveen (*kompastuivat kompastuskiveen*),
33. niinkuin kirjoitettu on: "Katso, minä panen Siioniin loukkauskiven (*kompastuskiven*) ja kompastuksen (*lankeemuksen*) kallion, ja joka häneen uskoo, se ei häpeään joudu ". (**Jes. 8:14 ja 28:16**)

Vanhurskautuminen uskosta oli heidän mielestään liian helppoa. He kompastuivat siihen. Sanat: ”ja joka häneen uskoo, se ei häpeään joudu” voitaisiin kääntää näin: ” ja joka häneen uskoo, se ei pety siinä, mitä odottaa saavansa”.

10. LUKU

1. Veljet, minä toivon sydämeistäni ja rukoulen Jumalaa heidän edestänsä, että he pelastuisivat.
2. Sillä minä todistan heistä, että heillä on kiivaus Jumalan puolesta, mutta ei taidon (*epignōsis* = tunteminen, tunto; tieto) mukaan;
3. sillä kun he eivät tunne Jumalan vanhurskautta, vaan koettavat pystyttää omaa vanhurskauttaan, eivät he ole alistuneet Jumalan vanhurskauden alle.
4. **Sillä Kristus on lain loppu (*telos*), vanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo.**
5. Kirjoittaahan Mooses siitä vanhurskaudesta, joka laista tulee, että ihminen, joka sen täyttää, on siitä elävä.

III Moos. 18:5

Noudattakaa minun käskyjäni ja säädöksiäni, sillä se ihminen, joka ne pitää, on niistä elävä. Minä olen Herra.

6. Mutta se vanhurskaus, joka uskosta tulee, sanoo näin: "Älä sano sydämessäsi: Kuka nousee taivaaseen?" se on: tuomaan Kristusta alas,
7. tahi: "Kuka astuu alas syvyyteen?" se on: nostamaan Kristusta kuolleista.
8. Mutta mitä se sanoo? "Sana on sinua lähellä, sinun suussasi ja sinun sydämessäsi"; se on se uskon sana, jota me saarnaamme. (**V Moos. 30:8-20**)
9. **Sillä jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi ja uskot sydämessäsi, että Jumala on hänet kuolleista herättänyt, niin sinä pelastut;**
10. **sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan.**

Tämän voisi kääntää myös näin:

”sillä sydämellä uskotaan vanhurskautta koskien ja suulla tunnustetaan pelastusta koskien”.

11. Sanoohan Raamattu: "Ei yksikään, joka häneen uskoo, joudu häpeään".
12. Tässä ei ole erotusta juutalaisen eikä kreikkalaisen välillä; sillä yksi ja sama on kaikkien Herra, rikas *antaja* (*ei ole tekstissä*) kaikille, jotka häntä avuksi huutavat.
13. Sillä "jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu". (**Joel 2:32**)
14. Mutta kuinka he huutavat avuksensa sitä, johon eivät usko? Ja kuinka he *voivat* uskoa siihen, josta eivät ole kuulleet? Ja kuinka he *voivat* kuulla, ellei ole julistajaa?
15. Ja kuinka kukaan *voi* julistaa, ellei ketään lähetetä? Niinkuin kirjoitettu on: "Kuinka suloiset ovat niiden jalat, jotka hyvää sanomaa julistavat!" (**Jes. 52:7**)
16. Mutta eivät kaikki ole olleet kuuliaisia evankeliumille. Sillä Esaias sanoo: "Herra, kuka uskoo (*on uskonut*) meidän saarnamme?" (**Jes. 53:1**)

17. Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen **Kristuksen** sanan kautta.

Kristuksen sanan kautta. Useimmissa teksteissä on tällä kohtaa Jumalan sanan kautta.

18. Mutta minä kysyn: eivätkö he ole kuulleet? Kyllä ovat: "Heidän äänensä on kulkenut kaikkiin maihin, ja heidän sanansa maan piirin ääriin".
19. Minä kysyn (*sanon*): eikö Israelilla ole ollut siitä tietoa? Ensiksi jo Mooses sanoo: "Minä herätän teidän kiivautenne kansan kautta, joka ei ole kansa, ymmärtämättömän kansan kautta minä teitä kiihoitan". (**V Moos. 32:21**)
20. Ja Esaias on rohkea ja sanoo: "Minut ovat löytäneet ne, jotka eivät minua etsineet; minä olen ilmestynyt niille, jotka eivät minua kysyneet".
21. Mutta Israelista hän sanoo: "Koko päivän minä olen ojentanut käsiäni tottelematonta ja uppiniskaista kansaa kohden". (**Jes. 61:1 & 2**)

Israelilla oli siis tieto, mutta he eivät halunneet uskoa sitä.

11. LUKU

1. Minä sanon siis: ei kaiketi Jumala ole hyljännyt kansaansa? Pois se! (**Ei suinkaan!**) Sillä olenhan minäkin israelilainen, Aabrahamin siementä, Benjaminin sukukuntaa.
2. Ei Jumala ole hyljännyt kansaansa, jonka hän on edeltätuntenut. Vai ettekö tiedä, mitä Raamattu sanoo kertomuksessa Eliaasta, kuinka hän Jumalan edessä syyttää Israelia:
3. "Herra, he ovat tappaneet sinun profeettasi ja hajottaneet sinun alttarisi, ja minä yksin olen jäänyt jäljelle, ja he väijyvät minun henkeäni"? (**I Kun.19:10, 14**)
4. Mutta mitä sanoo hänelle Jumalan vastaus? "Minä olen jättänyt itselleni seitsemäntuhatta miestä, jotka eivät ole notkistaneet polvea Baalille." (**I Kun. 19:18**)
5. Samoin on nyt tänäkin aikana olemassa jäännös armon valinnan mukaan.
6. Mutta jos valinta on armosta, niin se ei ole enää teoista, sillä silloin armo ei enää olisikaan armo.
7. Miten siis on? Mitä Israel tavoittelee, sitä se ei ole saavuttanut, mutta valitut ovat sen saavuttaneet; muut ovat paatuneet,

8. niinkuin kirjoitettu on: "Jumala on antanut heille uneliaisuuden hengen, silmät, etteivät he näkisi, ja korvat, etteivät he kuulisi, tähän päivään asti".

Jes. 29:8-10

Niinkuin nälkäinen on unissaan syövinänsä, mutta herää hiuka sydämessä, ja niinkuin janoinen on unissaan juovinansa, mutta herää, ja katso, hän on nääntynyt ja himoitsee juoda, niin on oleva kaikki kansain lauma, joka sotii Siionin vuorta vastaan.

9. Hämmästykkää ja ihmetelkkää, tuijottakaa sokeiksi itsenne ja sokeiksi jääkkää! He ovat juovuksissa, vaiikkeivät viinistä, hoipertelevat, vaiikkeivät väkijuomasta.

10. Sillä Herra on vuodattanut teidän päällemme raskaan unen hengen ja sulkenut teidän silmänne -- profeettanne, ja peittänyt teidän päänne -- näkijänne.

He olivat kääntyneet pois Jumalasta. Siksi Jumala kääntyi pois heistä.

Room. 11

9. Ja Daavid sanoo: "Tulkoon heidän pöytänsä heille paulaksi ja ansaksi ja lankeemukseksi ja kostoksi,

10. soetkoot heidän silmänsä, etteivät he näkisi; ja paina yhäti heidän selkensä kumaraan". (Ps. 69:23 & 24)

11. Minä siis sanon: eivät kaiketi he ole sitä varten kompastuneet, että lankeaisivat? Pois se! Vaan heidän lankeemuksensa kautta tuli pelastus pakanoille, että he itse syttyisivät kiivauteen.

12. Mutta jos heidän lankeemuksensa on maailmalle rikkaudeksi ja heidän vajautensa pakanoille rikkaudeksi, kuinka paljoa enemmän heidän täyteytensä!

Rooman seurakunnassa oli taustaltaan juutalaisia ja sitten siellä oli myös taustaltaan pakanoita. Tässä Paavali osoittaa puheensa pakanoille.

13. Teille, pakanoille, minä sanon: Koska olen pakanain apostoli, pidän minä virkaani kunniassa,

14. sytyttääkseni, jos mahdollista, kiivauteen niitä, jotka ovat minun heimolaisiani, ja pelastaakseni edes muutamia heistä.

15. Sillä jos heidän hylkäämisensä on maailmalle sovituksesi, mitä heidän armoihin-ottamisensa on muuta kuin elämä kuolleista?

16. Mutta jos uutisleipä on pyhä, niin on myös koko taikina, ja jos juuri on pyhä, niin ovat myös oksat.

Tässä alkaa vertaus öljypuista. On kaksi öljypuuta: jalo öljypuu ja metsäöljypuu. Jalo öljypuu on Israel ja metsäöljypuu on pakanat.

17. Mutta jos muutamit oksista ovat taitetut pois ja sinä, joka olet metsäöljypuu, olet oksastettu oikeiden oksien joukkoon ja olet päässyt niiden kanssa osalliseksi öljypuun mehevästä juuresta,

18. niin älä ylpeile oksien rinnalla; mutta jos ylpeilet, niin et sinä kuitenkaan kannata juurta, vaan juuri kannattaa sinua.

19. Sinä kaiketi sanonet: "Ne oksat taitettiin pois, että minut oksastettaisiin".

20. Oikein; epäuskonsa tähden ne taitettiin pois, mutta sinä pysyt uskosi kautta. Älä ole ylpeä, vaan pelkää.

Kumpikaan öljypuu ei ole enää mitään, sillä myös jalon öljypuun oksat on oksastettava samalla tavalla kuin metsäöljypuun oksat.

21. Sillä jos Jumala ei ole säästänyt luonnollisia oksia, ei hän ole säästävä sinuakaan.

Molemmat hakataan pois yhtä lailla.

22. Katso siis Jumalan hyvyyttä ja ankaruutta: Jumalan ankaruutta langenneita kohtaan, mutta hänen hyvyytensä sinua kohtaan, jos hänen hyvydessänsä pysyt; muutoin sinutkin hakataan pois.

Tämä poishakkaaminen tapahtuu joka tapauksessa. Ensin oksat hakataan pois. Sitten ne oksastetaan jaloön öljypuuhun, joka tässä on Kristus.

Nämä ovat siis sekä juutalaisia että pakanoita, jotka eivät vielä ole uudestisyntyneet.

Molempien öljypuiden oksat on hakattu pois ja ne täytyy oksastaa jälleen. Ne oksastetaan eli uudestisyntyvät, kun ne uskovat.

23. Mutta nuo toisetkin, jos eivät jää epäuskoonsa, tulevat oksastettaviksi, sillä Jumala on voimallinen oksastamaan ne jälleen.

24. Sillä jos sinä olet leikattu luonnollisesta metsäöljypuusta ja vasten luontoa oksastettu jaloön öljypuuhun, kuinka paljoa ennemmin nämä luonnolliset oksat tulevat oksastettaviksi omaan öljypuuhunsa!

Ef. 2:8-10

Sillä armosta te olette pelastetut, uskon kautta, ette itsenne kautta - se on Jumalan lahja -

9. ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi.

10. Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa hyviä töitä varten, jotka Jumala on edeltäpäin valmistanut, että me niissä vaeltaisimme.

Seuraavassa jakeessa on jälleen tuo kaksoiskielteinen korostus siitä, että Paavali todella tahtoi heidän tietävän tämän.

Room. 11

25. Sillä minä en tahdo, veljet - ettette olisi oman viisautenne varassa - pitää teitä tietämättöminä tästä salaisuudesta, että Israelia on osaksi kohdannut paatumus - hamaan siihen asti, kunnes pakanain täysi luku on sisälle tullut,

26. ja niin kaikki Israel on pelastuva, niinkuin kirjoitettu on: "Siionista on tuleva pelastaja, hän poistaa jumalattoman menon Jaakobista. (**Jes. 59:20**)

27. Ja tämä on oleva minun liittoni heidän kanssaan, kun minä otan pois heidän syntinsä." (**Jer. 31:31 & 33**)

28. Evankeliumin kannalta he kyllä ovat vihollisia teidän tähtenne, mutta valinnan kannalta he ovat rakastettuja isien tähden.

29. Sillä ei Jumala armolahjojansa ja kutsumistansa kadu.

IV Moos. 23:19

Ei Jumala ole ihminen, niin että hän valhettelisi, eikä ihmislapsi, että hän katuisi. Sanoisiko hän jotakin eikä sitä tekisi, puhuisiko jotakin eikä sitä täyttäisi?

Room. 11

30. Samoin kuin te ennen olitte Jumalalle tottelemattomia, mutta nyt olette saaneet laupeuden näiden tottelemattomuuden kautta,

31. samoin nämäkin nyt ovat olleet tottelemattomia, että myös he teille tulleen armahtamisen kautta nyt saisivat laupeuden.

32. Sillä Jumala on sulkenut kaikki tottelemattomuuteen, että hän kaikkia armahtaisi.

Kun Aadam lankesi syntiin, johti se lopulta siihen, ettei kukaan voinut olla Jumalalle mieliksi.

33. Oi sitä Jumalan rikkauden ja viisauden ja tiedon syvyyttä! Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomionsa ja käsittämättömät hänen tiensä!

34. Sillä kuka on tuntenut Herran mielen? Tai kuka on ollut hänen neuvonantajansa? **(Jes. 40:13 ja I Kor. 2:16)**

35. Tai kuka on ensin antanut hänelle jotakin, joka olisi tälle korvattava?

36. Sillä hänestä ja hänen kauttansa ja häneen on kaikki; hänelle kunnia iankaikkisesti! Amen.]

12. LUKU

1. Niin minä Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehoitan teitä, veljet, antamaan ruumiinne eläväksi, pyhäksi, Jumalalle otolliseksi uhriksi; tämä on teidän järjellinen jumalanpalveluksenne.

2. Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä.

Tämän jakeen voisi kääntää näin:

Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan antakaa muuttaa itsenne mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan hyvä ja otollinen ja täydellinen tahto.

3. Sillä sen armon kautta, mikä minulle on annettu, minä sanon teille jokaiselle, ettei tule ajatella itsestensä enempää, kuin ajatella sopii, vaan ajatella kohtuullisesti, sen uskonmäärän mukaan, minkä Jumala on kullekin suonut.

Tämän jakeen voisi kääntää näin:

Sillä sen armon kautta, mikä minulle on annettu, minä sanon teille jokaiselle, ettei tule ajatella itsestensä ylimielisesti tai ylpeästi ohi sen mitä pitää ajatella vaan ajatella tervemielisesti, sen uskonmäärän mukaan, minkä Jumala on kullekin antanut.

Se uskonmäärä, minkä Jumala on kullekin antanut, on Jeesuksen Kristuksen usko. Jokikinen meistä on pelastunut samalla uskonmäärällä siihen, että Jumala on herättänyt Kristuksen kuolleista.

4. Sillä niinkuin meillä yhdessä ruumiissa on monta jäsentä, mutta kaikilla jäsenillä ei ole sama tehtävä,

5. niin me, vaikka meitä on monta, olemme yksi ruumis Kristuksessa, mutta itsekukin olemme toistemme jäseniä;
6. ja meillä on erilaisia armolahjoja sen armon mukaan, mikä meille on annettu; jos jollakin on profetoimisen lahja, käyttäköön sitä sen mukaan, kuin hänellä uskoa on;

Sana lahja on lisätty tekstiin. Jakeen loppupää pitäisi olla näin: ”jos jollakin on profetoiminen, profetoikoon sen mukaan, kuin hänellä uskoa on;”

7. Jos virka, pitäköön virastaan vaarin; jos joku opettaa, olkoon uskollinen opettamisessaan;
8. jos kehoittaa, niin kehoittamisessaan; joka antaa, antakoon vakaasta sydäimestä; joka on johtaja, johtakoon toimellisesti; joka laupeutta harjoittaa, tehköön sen iloiten.

Tästä alkaen ja jatkuen 15. luvun jakeeseen 33 asti aiheena on uskovana käyttäytyminen - etiikka.

9. Olkoon rakkaus vilpitön (=teeskentelemätön), kammokaa pahaa, riippukaa (=liimattuna) hyvässä kiinni.
10. Olkaa veljellisessä rakkaudessa helläsydämiset toisianne kohtaan; toinen toisenne kunnioittamisessa kilpailkaa keskenänne.
11. Älkää harrastuksessanne (=innossa) olko veltot; olkaa hengessä palavat; palvelkaa Herraa.
12. Olkaa toivossa iloiset, ahdistuksessa (mieli on kovassa paineessa tai puristuksessa) kärsivälliset, rukouksessa kestävä.
13. Pitäkää pyhien tarpeet ominanne; harrastakaa vieraanvaraisuutta.
14. Siunatkaa vainoojianne, siunatkaa, älkääkää kirotko.

Siunatkaa on puhua hyvää. Jos ei ole hyvää sanottavaa niin älä sano mitään.

15. Iloitkaa iloitsevien kanssa, itkekää itkevien kanssa.
16. Olkaa keskenänne yksimieliset. Älkää korkeita mielitekko, vaan tyytykää alhaisiin oloihin. Älkää olko itsemielestänne viisaita.

Kreikankielessä ei ole suoranaisesti nöyryyttä ilmaisevaa sanaa. Kaikilla siihen käytetyillä sanoilla on negatiivinen merkitys. Tässä sanat **tyytykää alhaisiin oloihin** tarkoittavat siis nöyryyttä, joka on uskovien hyve. Siinä sanotaan yksinkertaisesti näin: ”Älkää olko ylpeitä vaan pysykää nöyrinä!”

17. Älkää kenellekään pahaa pahalla kostako. Ahkeroikaa sitä, mikä on hyvää kaikkien ihmisten edessä.
18. Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa.
19. Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä kirjoitettu on: ”Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra”.
20. Vaan ”jos vihamiehelläsi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle”.

Sananl. 25:21 & 22

Jos vihamiehelläsi on nälkä, anna hänelle leipää syödä, ja jos hänellä on jano, anna hänelle vettä juoda.

22. Sillä **niin sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle**, ja Herra sen sinulle palkitsee.

Tämä on orientalismi, joka tarkoittaa: ”Sinä lämmität hänen sydäntänsä sinua itseäsi kohtaan”. Tämä tulee kuumien hiilten jakamisesta teltoille aamuvarhaisella. Hiilet pantiin pään päällä kannettavan kivilevyn päälle. Näin kivi lämpeni ja piti hiilien jakajan lämpimänä. Kylminä aamuina tämä tehtävä oli erityisen mieluista.

Room. 12

21. Älä anna pahan itseäsi voittaa (*nikaō*), vaan voita (*nikaō*) sinä paha hyvällä.

13. LUKU

Jokainen olkoon alamainen sille esivallalle, jonka vallan alla hän on. Sillä ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat.

Daniel 4:22

Sinut ajetaan pois ihmisten seasta, ja kedon eläinten parissa on sinun asuinpaikkasi oleva; sinä joudut syömään ruohoa niinkuin raavaat, ja sinä olet kastuva taivaan kasteesta; ja niin on sinulta kuluva seitsemän aikaa, kunnes tulet tuntemaan, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntaa ja antaa sen, kenelle hän tahtoo.

Matt. 22:15-22

Joh. 9:10 & 11

Niin Pilatus sanoi hänelle: "Etkö puhu minulle? Etkö tiedä, että minulla on valta sinut päästää ja minulla on valta sinut ristiinnaulita?"

11. Jeesus vastasi: "Sinulla ei olisi mitään valtaa minuun, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä. Sentähden on sen synty suurempi, joka jätti minut sinun käsiisi."

II Moos. 9:13-16

Sitten Herra sanoi Moosekselle: "Astu huomenaamuna varhain faraon eteen ja sano hänelle: 'Näin sanoo Herra, hebrealaisten Jumala: Päästä minun kansani palvelemaan minua.

14. Muutoin minä tällä kertaa lähetän kaikki vitsaukseni vaivaamaan sinua itseäsi, sinun palvelijoitasi ja kansaasi, tietääksesi, ettei ketään ole minun vertaistani koko maan päällä.

15. Sillä minä olisin jo ojentanut käteni ja lyönyt sinua ja sinun kansaasi ruttotaudilla, niin että olisit kokonaan hävinnyt maan päältä,

16. mutta juuri sitä varten minä olen antanut sinun säilyä, että näyttäisin sinulle voimani ja että minun nimeni julistettaisiin kaiken maan päällä.

Room. 13

2. Sentähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säätämystä vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itsellensä tuomion.

3. Sillä hallitusmiehet eivät ole niiden pelkona, jotka tekevät hyvää, vaan niiden, jotka tekevät pahaa. Jos siis tahdot olla esivaltaa pelkäämättä, niin tee sitä, mikä hyvää on, ja sinä saat siltä kiitoksen;

4. sillä se (*esivalta*) on Jumalan palvelija, sinulle hyväksi (*sinun hyväksesi*). Mutta jos pahaa teet, niin pelkää; sillä se ei miekkaa turhaan kanna, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee.

5. Siksi tulee olla alamainen, ei ainoastaan rangaistuksen tähden, vaan myös omantunnon tähden.
6. Sentähdenhän te verojakin maksatte. Sillä he ovat Jumalan palvelusmiehiä, ahkeroiden virassansa juuri sitä varten.
7. Antakaa kaikille, mitä annettava on: kenelle vero, sille vero, kenelle tulli, sille tulli, kenelle pelko (*kunnioitus*), sille pelko, kenelle kunnia, sille kunnia.

Tiitus 3:1 & 2

Muistuta heitä olemaan hallituksille ja esivalloille alamaiset, kuuliaiset, kaikkiin hyviin tekoihin valmiit,

2. etteivät ketään herjaa, eivät riitele, vaan ovat lempeitä ja osoittavat kaikkea sävyisyyttä kaikkia ihmisiä kohtaan.

I Piet. 2:13-17

Olkaa alamaiset kaikelle inhimilliselle järjestykselle Herran tähden, niin hyvin kuninkaalle, joka on ylin,

14. kuin käskynhaltijoille, jotka hän on lähettänyt pahaa tekeville rangaistukseksi, mutta hyvää tekeville kiitokseksi;
15. sillä se on Jumalan tahto, että te hyvää tekemällä tukitte suun mielettömäin ihmisten ymmärtämättömyydeltä -
16. niinkuin vapaat, ei niinkuin ne, joilla vapaus on pahuuden verhona, vaan niinkuin Jumalan palvelijat.
17. Kunnioittakaa kaikkia, rakastakaa veljiä, peljätkää Jumalaa, kunnioittakaa kuningasta.

Room. 13

8. Älkää olko kenellekään mitään velkaa, muuta kuin että toisianne rakastatte; sillä joka toistansa rakastaa, se on lain täyttänyt.
9. Sillä nämä: "Älä tee huorin, älä tapa, älä varasta, älä himoitse", ja mikä muu käsky tahansa, ne sisältyvät kaikki tähän sanaan: "Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi".
10. Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Sentähden on rakkaus lain täyttämys.
11. Ja tehkää tämä, koska tunnette tämän ajan, että jo on hetki teidän unesta nousta; sillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun uskoon tulimme.
12. Yö on pitkälle kulunut, ja päivä on lähellä. Pankaamme sentähden pois pimeyden teot, ja pukeutukaamme valkeuden varuksiin.
13. Vaeltakaamme säädyllyisesti, niin kuin päivällä, ei mässäyksissä ja juomingeissa, ei haureudessa ja irstaudessa, ei riidassa ja kateudessa,
14. vaan pukekaa päällenne Herra Jeesus Kristus, älkääkä niin pitäkö lihastanne huolta, että himot heräävät.

14. LUKU

1. Heikkouskoista (*epäkypsä uskova*) hoivatkaa, rupeamatta väittelemään mielipiteistä.
2. Toinen uskoo saavansa **syödä** (*ja juoda*) kaikkea, mutta toinen, joka on heikko, syö vihanneksia.
3. Joka syö, älköön halveksiko sitä, joka ei syö; ja joka ei syö, älköön tuomitko sitä, joka syö, sillä Jumala on ottanut hänet hoivaansa.

4. Mikä sinä olet tuomitsemaan toisen palvelijaa? Oman isäntänsä edessä hän seisoo tai kaatuu; mutta hän on pysyvä pystyssä, sillä Herra on voimallinen hänet pystyssä pitämään.
5. Toinen pitää yhden **päivän** toista parempana, toinen pitää kaikki päivät yhtä hyvinä; kukin olkoon omassa mielessään täysin varma.
6. Joka valikoi päiviä, se valikoi Herran tähden; ja joka syö, se syö Herran tähden, sillä hän kiittää Jumalaa; ja joka ei syö, se on Herran tähden syömättä ja kiittää Jumalaa.
7. Sillä ei kukaan meistä elä itsellensä, eikä kukaan kuole itsellensä.
8. Jos me elämme, niin elämme Herralle, ja jos kuolemme, niin kuolemme Herralle. Sentähden, elimmepä tai kuolimme, niin me olemme Herran omat.

Elimmepä tai kuolimme on kielikuva joka korostaa sitä, että teemmepä me mitä tahansa, niin tarkoitus on että me teemme sen Herralle, joka on kuollut meidän puolestamme ja kuolleista herätetty, jotta me voisimme elää hänen kanssaan.

9. Sillä sitä varten Kristus kuoli ja heräsi eloon, että hän olisi sekä kuolleitten että elävien Herra.
10. Mutta sinä, minkätähden sinä tuomitset veljeäsi? Taikka sinä toinen, minkätähden sinä halveksit veljeäsi? Sillä kaikki meidät asetetaan Jumalan tuomioistuimen (=bēma) eteen.

II Kor. 5:9 & 10

Sentähden me, olimmepä kotona tai olimmepä poissa, ahkeroitsemme olla hänelle mieliksi.

10. Sillä kaikkien meidän pitää ilmestymän Kristuksen tuomioistuimen (=bēma) eteen, että kukin saisi sen mukaan, kuin hän ruumiissa ollessaan on tehnyt, joko hyvää tai pahaa.

Room. 14

11. Sillä kirjoitettu on: "Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, minun edessäni pitää jokaisen polven notkistuman ja jokaisen kielen ylistämän Jumalaa".

(Jes. 45:23)

12. Niin on siis meidän jokaisen tehtävä Jumalalle tili itsestämme.
13. Älkäämme siis enää toisiamme tuomitko, vaan päättäkää pikemmin olla panematta veljenne eteen loukkauskiveä tai langetusta.
14. Minä tiedän ja olen varma Herrassa Jeesuksessa, ettei mikään (*syötävä ja juotava tai erilaiset päivät*) ole epäpyhää itsessään; vaan ainoastaan sille, joka pitää jotakin epäpyhänä, sille se on epäpyhää.
15. Mutta jos veljesi tulee murheelliseksi ruokasi tähden, niin sinä et enää vaella rakkauden mukaan. Älä saata ruuallasi turmioon sitä, jonka edestä Kristus on kuollut.
16. Älkää siis antako sen hyvän (*vapauden*), mikä teillä on, joutua herjattavaksi;
17. sillä ei Jumalan valtakunta ole **syömistä ja juomista**, vaan vanhurskautta ja rauhaa ja iloa Pyhässä Hengessä.
18. Joka tässä kohden palvelee Kristusta, se on Jumalalle otollinen ja ihmisille kelpvollinen.
19. Niin tavoitelkaamme siis sitä, mikä edistää rauhaa ja keskinäistä rakentumistamme.
20. Älä **ruuan** tähden turmele Jumalan työtä. Kaikki (*syötävä tai juotava*) tosin on puhdasta, mutta sille ihmiselle, joka syö tuntoansa loukaten, se on pahaa.

21. Hyvä on olla lihaa syömättä ja viiniä juomatta ja karttaa sitä, mistä veljesi loukkaantuu tai joutuu lankeemukseen tai heikoksi tulee.
22. Pidä sinä itselläsi Jumalan edessä se usko, mikä sinulla on. Onnellinen on se, joka ei tuomitse itseään siitä, minkä hän oikeaksi havaitsee;
23. mutta joka epäröi ja kuitenkin syö, on tuomittu, koska se ei tapahdu uskosta; sillä kaikki, mikä ei ole uskosta, on syntiä.

15. LUKU

1. Mutta meidän, vahvojen, tulee kantaa heikkojen vajavaisuuksia, eikä elää itsellemme mieliksi.
2. Olkoon kukin meistä lähimmäiselleen mieliksi hänen parhaaksensa, että hän rakentuisi.
3. Sillä ei Kristuskaan elänyt itsellensä mieliksi, vaan niinkuin kirjoitettu on: "Niiden herjaukset, jotka sinua herjaavat, ovat sattuneet minuun".
4. Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo.

Meille opiksi on meidän opetukseksemme, jotta ymmärtäisimme, miten tähän olemme tulleet ja miten tästä pääsemme eteenpäin.

5. Mutta kärsivällisyyden ja lohdutuksen Jumala suokoon teille, että olisitte yksimieliset keskenänne, Kristuksen Jeesuksen mielen mukaan,
6. niin että te yksimielisesti ja yhdestä suusta ylistäisitte Jumalaa ja meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen isää.
7. Hoivatkaa sentähden toinen toistanne, niinkuin Kristuskin on teidät hoivaansa ottanut Jumalan kunniaksi.
8. Sillä minä sanon, että Kristus on tullut ympärileikattujen palvelijaksi Jumalan totuuden tähden, vahvistaaksensa isille annetut lupaukset,
9. mutta että pakanat laupeuden tähden ovat ylistäneet Jumalaa, niinkuin kirjoitettu on: "Sentähden minä ylistän sinua pakanain seassa ja veisaan kiitosta sinun nimellesi".
10. Ja vielä on sanottu: "Riemuitkaa, te pakanat, hänen kansansa kanssa".
(**V Moos. 32:43**)
11. Ja taas: "Kiittäkää Herraa, kaikki pakanat, ja ylistäkööt häntä kaikki kansat".
(**Ps. 117:1**)
12. Ja myös Esaias sanoo: "On tuleva Iisain juurivesa, hän, joka nousee hallitsemaan pakanoita; häneen pakanat panevat toivonsa". (**Jes. 11:10**)
13. Mutta toivon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskossa, niin että teillä olisi runsas toivo Pyhän Hengen voiman kautta.
14. Veljeni, minä kyllä olen varma teistä, että te jo ilmankin olette täynnä hyvyyttä ja kaikkinaista tietoa, niin että myös kykenette neuvomaan toinen toistanne.
15. Kuitenkin olen paikka paikoin jotenkin rohkeasti teille kirjoittanut, uudestaan muistuttaakseni teille näitä asioita, sen armon kautta, jonka Jumala on minulle antanut
16. sitä varten, että minä olisin Kristuksen Jeesuksen palvelija pakanain keskuudessa, papillisesti toimittaakseni Jumalan evankeliumin palvelusta, niin että pakanakansoista tulisi otollinen ja Pyhässä Hengessä pyhitetty uhri.
17. Minulla on siis kerskaukseni Kristuksessa Jeesuksessa palvellessani Jumalaa;
18. sillä minä en rohkene puhua mistään muusta kuin siitä, mitä Kristus, saattaakseen pakanat kuuliaisiksi, on minun kauttani vaikuttanut sanalla ja teolla,

19. tunnustekojen ja ihmeiden voimalla, Pyhän Hengen voimalla, niin että minä Jerusalemissa ja sen ympäristöstä alkaen Illyrikoniin (=Dalmatiaan) saakka olen suorittanut Kristuksen evankeliumin julistamisen,
20. ja sillä tavoin, että olen pitänyt kunnianani olla julistamatta evankeliumia siellä, missä Kristuksen nimi jo on mainittu, etten rakentaisi toisen laskemalle perustukselle,
21. vaan niinkuin kirjoitettu on: "Ne, joille ei ole julistettu hänestä, saavat hänet nähdä, ja jotka eivät ole kuulleet, ne ymmärtävät". (Jes. 52:15)
22. Sentähden olenkin niin usein ollut estetty tulemasta teidän tykönnne.
23. Mutta koska minulla nyt ei enää ole tilaa näissä paikkakunnissa ja kun jo monta vuotta olen halunnut tulla teidän tykönnne,
24. niin minä, jos milloin Hispaniaan matkustan, tulen luoksenne, sillä minä toivon sieltä kautta matkustaessani näkeväni teidät ja teidän avullanne pääseväni sinne, kunhan ensin olen vähän saanut iloita teidän seurastanne.
25. Mutta nyt minä matkustan Jerusalemiin viemään pyhille avustusta.
26. Sillä Makedonia ja Akaia ovat halunneet kerätä yhteisen lahjan niille Jerusalemin pyhille, jotka ovat köyhyydessä.
27. Niin he ovat halunneet, ja he ovatkin sen heille velkaa; sillä jos pakanat ovat tulleet osallisiksi heidän hengellisistä aarteistaan, niin he puolestaan ovat velvolliset auttamaan heitä maallisilla.
28. Kun olen tehtäväni suorittanut ja heille tämän hedelmän perille vienyt, lähten teidän kauttanne Hispaniaan;
29. ja minä tiedän, että tullessani teidän tykönnne tulen Kristuksen täydellinen siunaus mukanani.
30. Mutta minä kehoitan teitä, veljet, Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta ja Hengen rakkauden kautta auttamaan minua taistelussani, rukoilemalla minun puolestani Jumalaa,
31. että minä pelastuisin joutumasta Juudean uskottomien käsiin ja että Jerusalemiä varten tuomani avustus olisi pyhille otollinen,

Jos avustus ei olisi ollut pyhille otollinen se olisi ollut antajilleen hyödytön, se ei olisi koitunut heille siunaukseksi.

32. niin että minä, jos Jumala niin tahtoo, ilolla saapuisin teidän tykönnne ja virkistysisin teidän seurassanne.
33. Rauhan Jumala olkoon kaikkien teidän kanssanne. Amen.

16. LUKU

1. Minä suljen teidän suosioonne sisaremme Foiben, joka on Kenkreaan seurakunnan palvelija,
2. että otatte hänet vastaan Herrassa, niinkuin pyhien sopii, ja autatte häntä kaikessa, missä hän teitä tarvitsee; sillä hän on ollut monelle avuksi ja myöskin minulle.
3. Tervehdys Priskalle ja Akylaalle, työkumppaneilleni Kristuksessa Jeesuksessa,
4. jotka minun henkeni puolesta ovat panneet oman kaulansa alttiiksi ja joita en ainoastaan minä kiitä, vaan myös kaikki pakanain seurakunnat,
5. ja seurakunnalle, joka kokoontuu heidän kodissansa. Tervehdys Epainetukselle, rakkaalleni, joka on Aasian ensi hedelmä Kristukselle.
6. Tervehdys Marialle, joka on nähnyt paljon vaivaa teidän tähtenne.

7. Tervehdys Andronikukselle ja Juniaalle, heimolaisilleni ja vankeustovereilleni, joilla on suuri arvo apostolien joukossa ja jotka jo ennen minua ovat olleet Kristuksessa.
8. Tervehdys Ampliatukselle, rakkaalleni Herrassa.
9. Tervehdys Urbanukselle, meidän työtoverillemme Kristuksessa, ja Stakykselle, rakkaalleni.
10. Tervehdys Apelleelle, koetuksenkestäneelle Kristuksessa. Tervehdys Aristobuluksen perhekuntalaisille.
11. Tervehdys Herodionille, heimolaisilleni. Tervehdys Narkissuksen perhekuntalaisille, jotka ovat Herrassa.
12. Tervehdys Tryfainalle ja Tryfosalle (*naisten nimiä*), jotka ovat nähneet vaivaa Herrassa. Tervehdys Persikselle, rakkaalle sisarelle, joka on nähnyt paljon vaivaa Herrassa.
13. Tervehdys Rufukselle, valitulle Herrassa, ja hänen äidilleen, joka on kuin äiti minullekin.
14. Tervehdys Asynkritukselle, Flegonille, Hermeelle, Patrobaalle, Hermaalle ja veljille, jotka ovat heidän kanssansa.
15. Tervehdys Filologukselle ja Julialle, Nereukselle ja hänen sisarelleen ja Olympaalle ja kaikille pyhille, jotka ovat heidän kanssansa.
16. Tervehtikää toisianne pyhällä suunannolla. Kaikki Kristuksen seurakunnat tervehtivät teitä.
17. Mutta minä kehoitan teitä, veljet, pitämään silmällä niitä, jotka saavat aikaan erimielisyyttä ja pahennusta (*ei tapahdu vahingossa vaan tehdään tarkoituksella*) vastoin sitä oppia, jonka te olette saaneet; vetäytykää pois heistä.
18. Sillä sellaiset eivät palvele meidän Herraamme Kristusta, vaan omaa vatsaansa, ja he pettävät suloisilla sanoilla ja kauniilla puheilla vilpittömien sydämet.
19. Onhan teidän kuuliaisuutenne tullut kaikkien tietoon; sentähden minä iloitsen teistä, mutta minä tahtoisin teidän olevan viisaita hyvään, mutta taitamattomia pahaan.
20. Ja rauhan Jumala on pian musertava saatanan teidän jalkojenne alle. Herramme Jeesuksen armo olkoon teidän kanssanne.
21. Teitä tervehtivät Timoteus, minun työtoverini, ja heimolaiseni Lukius, Jaason ja Soosipater.
22. Minä Tertius, joka olen kirjoittanut tämän kirjeen, sanon teille tervehdyksen Herrassa.
23. Gaius, minun ja koko seurakunnan majanantaja, tervehtii teitä. Erastus, kaupungin rahainhoitaja, ja veli Kvartus tervehtivät teitä.
24. Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne. Amen.
25. Mutta hänen, joka voi teitä vahvistaa minun evankeliumini ja Jeesuksen Kristuksen saarnan mukaan, sen ilmoitetun salaisuuden mukaan, joka kautta ikuisten aikojen on ollut ilmoittamatta,
26. mutta joka nyt on julkisaatettu ja profeetallisten kirjoitusten kautta iankaikkisen Jumalan käskystä tietäväksi tehty kaikille kansoille uskon kuuliaisuuden aikaansaamiseksi (*tarkoituksena tuottaa kuuliaisuutta, mikä on uskomista*),
27. Jumalan, ainoan viisaan, olkoon kunnia Jeesuksen Kristuksen kautta, aina ja iankaikkisesti. Amen.